NACRT

ZA ISTRAŽIVAŃE HRVATSKIH I SRPSKIH NARJEČJA

NAPISAO

Dr. STJEPAN IVSIC.

Preštampano iz 1. knige „Kovčežića“ za hrvatska i srpska narječja“, što ga na svijet izdaje „Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti“.

U ZAGREBU 1914.

TISAK DIONIČKE TISKARE.

LIBRARY U. OF I. URBANA-CHAMPAIGN

* * *

Jugoslavenska akademija uviđajući veliku važnost dijalektologije u suvremenoj jezičnoj nauci želi, da se narječja jezika našega što potpunije istraže i prikažu, te je pripravna podupirati sve za taj posao spremne i voljne ljude, ne samo izdajući na svijet i honorirajući njihove dijalektološke priloge, nego dajući pomoć i onima, koji joj se jave, da bi htjeli na neko vrijeme otići u koji kraj, da mu narječje izuče. Takovi će se dakako morati obavezati, da će plod svojih istraživanja poslati akademiji.

Trud i brigu oko dijalektološkog rada povjerila je akademija osobitome odboru, koji je mene izabrao za svoga predsjednika, a g. Dr. S. Ivšića za urednika dijalektološkog organa „Kovčežića". Njemu je odbor povjerio, da napiše kratak nacrt za dijalektološka istraživanja. On je to i učinio, te evo sada akademija pušta u svijet taj nacrt kao prvi članak „Kovčežića".

Koja su hrvatska i srpska narječja dosad opisana i kako su opisana, to će se vidjeti iz članka g. Dr. F. Fanceva, koji je član pomenutoga odbora. I taj će članak biti štampan u „Kovčežiću". Ako tko drži, da u kojemu dojakošnjem opisu ovoga ili onoga našeg narječja ima pogrješaka i drugih kakvih nedostataka, dobro će učiniti, da sam to narječje bolje istraži i svoj trud pošalje u „Kovčežić".

Tko bi i pored ovoga nacrta želio da se u čemugod još pobliže uputi, može se obratiti na urednika „Kovčežića" ili na me.

Članci će se u „Kovčežiću" štampati latinicom i ćirilicom, južnim i istočnim govorom, kako tko napiše.

U Zagreb mjeseca maja 1914.

Dr. T. Maretić

član jugoslav. akad.

Nacrt za istraživańe hrvatskih i srpskih narječja

NAPISAO DR. STJEPAN IVŠIĆ.

Pristup.

Istraživańe naših govora treba da pokaže, na kojem se stepenu razvitka u različnim krajevima nalazi naš jezik. Potpun će prikaz svih znatnijih jezičnih pojava biti veoma koristan; taki će prikaz pomoći piscu historičke gramatike našega jezika, koja se bez poznavańa sadašńih govórā ne može napisati, kako treba; taki će prikaz biti podloga za reviziju gramatike našega književnoga jezika, koji se osniva ponajviše na jeziku Vukovu i na djelima od ńega izdanima; taki će nam prikaz pokazati, koliko je taj jezik još živ i gdje sve živi, pa će se prema tome vladati i svaki obrađivač naše gramatike.

Take će vrijednosti moći biti samo istraživańa filologički obrazovanih stručńaka, no i prilozi (na pr. rječnički od) nefilologā neće biti na odmet.

Iz rečenoga izlaze sama po sebi i glavna načela, kojih treba da se drži svaki istraživač. Istražujući koji govor treba najviše paziti na mańe obične i još neutvrđene pojave u našoj gramatici.

Istraživači treba da paze i na sve izgovorne tankoće bilježeći ih vjerno fonetički.[1]

Ovdje će se primjera radi spomenuti samo nešto, na što treba da istraživač pazi. Kad bi se izbrojile sve take stvari, izišla bi povelika knjiga. Ovim se kratkim nacrtom daje samo kažiput.

Prikazujući koji govor treba reći, kako je sastavljeno stanovništvo, koje govori tim govorom; treba reći, jesu li stanovnici starosjedioci ili doseljenici, koje su vjere i t. d. Svakome govoru treba, koliko se može, odrediti granice i kazati, kako pojedini govor stoji prema susjednima. Istraživači kajkavskih i čakavskih

[1] Redakcija „Kovčežića za hrv. i srb. narječja“ nastojat će, da u štampi bude bilježeńe jednoliko, koliko je moguće.

govórā, koji graniče sa slovenskim govorima, treba da kažu, kako naši govori stoje prema slovenskima. Istraživači treba da paze, koliko se u kojem govoru vide različni utjecaji, na pr. škole, čitańja kńiga, vojnikovańa i t. d.

Glasovi.

Vokali.

1. Poluglasi. Čuje li se još gdjegod poluglas? Kako se zamjeńuju poluglasi u čak. i kajk. govorima? Kad se u kajk. govorima poluglas zamjeńuje vokalom *a*, a kad vokalom *e*? Razlikuje li se *e* (prema nekadašńem ь) u kajk. riječma kao: *den* (: štok. *dân*) *megla* (: štok. *màgla*) i *venec* (: štok. *vijènac*)?

Kako je s riječma kao: *natašte* — *našte* (srca), *(za)maknemo* — *(za)mknemo*, gen. *pasa* — *psa* (od *pȁs*), *rat* — *rt*, *raž* — *rž*, f. *zala* — *zla* (: m. *zao*), *kade* — *gde* (: *kъde*), *manonj* — *mnom* (: *mъnojȁ*) i t. d.?

Jesu li obični prijedlozi: *iza* mjesto *iz*, *oba-* mjesto *ob-* (na pr.: *obasuti* mj. *opsuti*), *oda* mj. *od*, *poda* mj. *pod* i dr.? Čuje li se *sa* (mj. *s*) ispred vokala (na pr.: *sa onom* ženom)?

Kako je s prijedlozima *vъ* i *vъz* u čak. i kajk. govorima? Kad se u čak. govorima poluglas u ta dva prijedloga zamjeńuje, a kad se gubi bez zamjene (ispor. na pr.: *vavik*, *vazet* pored *vreda* i dr.)? Govore li i čakavci *u* i *uz*? — Događa li se isto s prijedlogom *vъ* i sa *vъ-* u riječma: *vъčer(a)* i *vъdovica*? — U onim kajk. govorima, gdje od *vъ* nastaje *vu* i *v*, bude li *v* i od iskonskoga *u*? govori li se na pr. *vloviti* mjesto *uloviti*?

Kako je s riječma kao *fundament* — *fundamenat*?

2. Glas *ě*. Uopće. — Što bude prema *ě*? Koliko u jekavskim govorima odgovara zbiljskomu izgovoru naše pisańe *ije*? Govori li se možda na pr. i: *lêpo* mj. *lijepo* ili *lijêpo*, *ńêm* mj. *ńijem* ili *ńiêm*? Govori li se gdjegod na pr.: nom. sg. *djéte* i vok. *dȉjete* mj. *djête*? Kako je s primjerima kao: gen. pl. *mjêsta*: nom. sg. *mjêsto*, gen. sg. *ponèdjeljka*: nom. sg. *ponèdjeljak* i dr.? (Ispor. Maretić, Gramatika i stilistika hrv. ili srb. kńiž jez. § 103).[1]

[1] Gdješto će se, da bude kraće, spomenuti samo Maretićeva Gramatika, iz koje će moći svatko vidjeti, o čemu se radi.

Ima li u jekavskim govorima pojedinih riječi, u kojima dolazi *e* ili *i* mj. *je* ili *ije?* govori li se na pr. : *celov*, *lepak*, *neki*, *pozleda* i dr.? Govore li neki jekavci i ikavci *koren* mj. *korijen (korin)?* — Kako se govore riječi : *dijetao* i *jastrijeb?* — Govore li neki jekavci i : *mijer* mj. *mir*, *umjerati* mj. *umirati*, *četjeri* mj. *četiri*, *vjeme* mj. *vime* i dr.? — Ima li u ikavskim i ekavskim govorima miješańa u refleksu nekadašńega *ě*? — Može li se za neke čak. govore, u kojima se *ě* zamjeńuje vokalom *i* i vokalom *e*, odrediti pravilo, kad dolazi jedno, a kad drugo? ne čuju li se u tim govorima neke riječi samo ikavski (na pr. *svit* ‚mundus'), a neke samo ekavski (na pr. *leto)?*

Razlikuje li se kajk. *e* prema *ě* u dugim naglašenim slogovima, u kratkim naglašenim slogovima i u nenaglašenim slogovima kao u primjerima : *lep* (: štok. *lijep*), *dete* (: štok. *dijête*), *delo* (: štok. *djêlo*), *videti* (: štok. *vîdjeti*) i dr.? Odlučuju li o refleksu glasa *ě* i susjedni glasovi? reflektira li se *ě* jednako na pr. iza *c* (na pr. *cel*) i iza *l* (na pr. *lep*)?

Kako govore kajkavci i čakavci riječi : *ńedra* i *gnijezdo?*

Govore li i čakavci ikavci i ekavci *tijedan* 'nedjeļa dana'?

3. Glas *ě* uz neke konsonante. — Govore li jekavci : *letjeti* ili *lećeti*, *cjedilo* ili *ćedilo*, *djelo* ili *đelo*, *sjeme* ili *śeme*, *sjenica* ili *ženica*, *mjesto* ili *mļesto* (ili *mńesto*), *gorjeti* ili *goreti* i dr.? — Što je s primjerima kao : *sńegovi* — *šńegovi*, *posļedńi* — *pošļedńi*, *pozļeda* — *požļeda* i dr.? (Ispor. Maretić Gram. § 92b i § 100b).

Ima li gdje izgovor : *ljeto* mjesto *ļeto*, *zelenjeti* mjesto *zeleńeti?*

Ne čuje li se gdjegod, gdje se govori na pr. : *đeca*, *lećeti*, *mļeko* (mj. *mlijèko* ili *mlijéko*) i ļdr., i : *đete* (mj. *dijète* ili *dijéte*), *ćelo* (mj. *tijelo* ili *tijêlo*) i dr.?

3. Glas *ą*. — Što bude prema *ą* u kajk. i čak.[1] govorima? Ima li u kajk. narječju miješańa u refleksu toga vokala? Govori li se u jednim riječma *u*, a u drugima na pr. *o*? Razlikuje li se u kajk. govorima *o* prema *ą* u riječma kao : *roka* (: štok. *rúka*), *moka* (: štok. *múka* i *mûka*) i *golob* ili *golop* (: štok. *gȍlūb*)?

4. Glas *ę*. — Je li u kajk. narječju *e* prema *ę* jednako iskonskomu *e?*

Imaju li čakavci poslije palatalnih konsonanata *a* prema *ę?* govore li na pr. : *jatra*, *jazik (zajik)*, *(po)čat* 'početi', *žaja* 'žeđa', *žatva* i dr.?

[1] Na pr. u nekim istarskim govorima ne zamjeńuje se *ą* kao u štok. govoru.

5. Vokalno *r*. Što imaju kajkavci i čakavci prema vokalnom *r*? Kakvo je ono *er* prema *ŗ*, što se čuje u nekim kajk. govorima? Govore li kajk. kašto *ir* prema *ŗ*? govore li na pr. *dirvo* (mj. *drvo)*?

Kako kajkavci i čakavci govore prema štok. *crkva*?

Uklaňa li se *ŗ* kašto i u štok. govorima? govori li se na pr. *ervati se* (mj. *rvati se)*?

Razvija li se kašto sekundarno *ŗ* kao u primjerima: *prnesł(i)* (mj. *prinesti)*, *brtva* (mj. *britva)*, *brte* (mj. *brate)* i dr.?

Čuva li se dugo *ŗ*?

6. Vokalno *l*. — U nekim govorima (osobito čak.) sačuvano je starije stańe; ima li u tim govorima miješańa u refleksu vokalnoga *l*? ima li potvrda za dugo vokalno *l*?

Poklapa li se u kajk. govorima refleks vokalnoga *l* svuda s izgovorom iskonskoga *u*?

7. Ostali vokali. — Koliko ima razlikā prema kńiževnom govoru?

Vokal *u*. — Kakav je ono *i*-glas, što dolazi u nekim (osobito kajk.) govorima prema *u*? izgovara li se taj glas jednako naglašen i nenaglašen? — Kakvo je ono *o*, što nalazimo kašto u kajk. govorima prema nenaglašenom *u* (na pr. *ńemo* mj. *ńemu)*?

Vokal *e*. — Kako se u kajk. govorima izgovara naglašeno dugo i kratko *e*, a kako nenaglašeno? Razlikuje li se uvijek *e* prema iskonskom *e* i *ę* od refleksa vokala *ě*?

Prelazi li *e* ispred *-n* ili ispred *-n* + kons. u *i*? govori li se na pr. *žinska* (mj. *ženska)*?[1]

Prelazi li gdjegod u kajk. govorima *e* u *a*? govori li se na pr. *čakati* (mj. *čekati)*, *ja li* (mj. *je li)*?

Vokal *o*. — Kako se u kajk. i čak. govorima izgovara naglašeno dugo i kratko *o*, a kako nenaglašeno? Ne dobiva li nenaglašeno *o* ispred akcenta zatvoren izgovor i ne prelazi li u *u*? govore li kajkavci na pr. *kubila* (s akc. na *i*, mj. *kobila)* ili čakavci *omëjak* ili *umëjak* (mj. *omejak* 'omeđak'), *pul nȁs* (mj. *poli nȁs)* i dr.? — Razlikuju li kajkavci u izgovoru na pr. *zob* i *zub*?

Je li *u* u primjerima kao: *un* (mj. *on)*, *kuń* (mj. *koń)*, *undi* (mj. *ondi* 'ondje') i dr., što se čuju gdjegdje, obično *u*?

Kakvo je ono *e*, što dolazi u nekim kajk. govorima mjesto *o* iza akcenta (na pr. u *lete* '̨leto')?

---

[1] Ispor. malo niže *un* mjesto *on*.

Kakvo je ono *a*, što dolazi u nekim kajk. govorima mjesto *o* ispred akcenta (na pr. *gaspadîn* mj. *gospodîn)?* je li to obično *a*, kakvo se čuje gdješto i u štok. i čak. govorima (na pr. u *mafika* mj. *mofika)?*

Govore li kajkavci *ej* mj. *oj* u prez. *pejdem* mj. *pojdem* 'pođem'?

Vokal *a*. U mnogim govorima dobiva dugo *a* zatvoren izgovor *æ;* ne prelazi li gdjegod tako *a* i u obično *o* i ne mijeńa li se dalje kao i iskonsko *o?* — Govore li kajkavci na pr. i: *kræva* (: štok. *kräva)*, *slæma* (: štok. *släma)*, *žæba* (: štok. *žäba)* i dr. pored: *bræda* (: štok. *bráda)*, *glæva* (: štok. *gláva)*, i dr.?

Govore li kajkavci *aj* u zatvorenom slogu kao *æj* (s otvorenim *e)?* govore li na pr. *kæj* mj. *kaj*, *dæj* i *dæjte* mj. *daj* i *dajte*, *čudæj* mj. *čudaj*, *kræ(j)* mj. *kraj* (prijedlog)? — Mijeńa li se inače *a* u *æ*?[1]

Bilješka. Istraživač treba da uopće dobro pazi, kako stoji kvaliteta vokala prema kvantiteti i prema akcentu.

8. Protesa. — U kajk. i u nekim čak. govorima dolazi ispred vokala protetičko *v* ili *j*, te se govori na pr.: *vuho*, *vučiti*, *vuzek* ili *vozek*, *vuzem* (: vъzьmъ), *vogeń*, *vorati*, *vokolo*, *veto* (: eto), *jime*, *jigla*, *jorati*, *jona*. *Jodra* i dr. Prema takim primjerima govori se i: *navuk*, *povorati*, *navokolo* i dr. Zavlači li se protetičko *v* ili *j* i u primjere kao *ejorati?* Ima li primjera, da se zbog razvijańa protetičkoga *v* ili *j* gubi i iskonsko *v* ili *j?* govori li se na pr. *oda*[2] pored *voda* prema *oba* i *voba?*

Dolazi li protetički konsonanat gdjegod i u štokavaca?

S protetičkim se *v* i *j* u spomenutim primjerima može porediti *h* ispred vokalnoga *r* u kajk. govorima, gdje se govori na pr.: *hrja* (: rđa), *hrvati se*, *hrž (: rž* ili *raž)* i dr. Govore li kajkavci take riječi i bez *h?*

9. Dva vokala zajedno. — Nađu li se dva vokala zajedno, ostaje li hijat ili se ukida? Kako se ukida hijat, dali razvijańem konsonanata *v* i *j* (na pr.: *duva* mj. *duha*, *čuja* mj. *čuo*, *zatrja* mj. *zatro* i dr.) ili kontrakcijom (na pr. *napak* mj. *naopako*, *navu* mj. *na ovu*, *jokati* mj. *jaukati*, *dovi* mj. *duhovi* i dr.) ili gubljeńem vokalne službe u jednoga vokala (na pr. *nejdem* mj. *ne idem*, *nejmam*, otud *nemam*[3] mj. *ne imam*, *ümrō* mj. *ümro* i dr.)?

---

[1] *a* se mijeńa u *æ* na pr. u lumbaradskom govoru.

[2] Tako se govori na pr. gdjegdje u Istri.

[3] Ne govore li čakavci obično samo *niman?*

Ne odlučuje li o kontraciji i akcenat? ne govori li se na pr. *ȍkopō* pored *zvão* (mj. *zvô)?* — Ne govori li se tako na pr. i *òtrō* pored *tr̄o?*

Govore li kajkavci i stegnute oblike kao na pr.: *pem* mj. *vojdem*, *našā* mj. *naša je* i dr.?

10. Gubljenje vokala. — Koliko se nenaglašeni vokali gube? Govore li kajkavci na pr.: *kak* (mj. *kako)*, *kam* (mj. *kamo)*, *teri* (mj. *kteri* od *koteri*, s akc. na *e)*, *negva* (s akc. na *e*, mj. *negova)*, *razmeti* (mj. *razumeti*, s akc. na *e)*, *zgubiti* (mj. *izgubiti* s akc. na slogu *bi)* i dr. i čakavci na pr.: *Mȅrika* (mj. *Amȅrika)*, *pȁste* (mj. *pȁzite)*, *mȁt* (mj. *mati)* i dr.

Govore li kajkavci i *ne mrem* (mj. *ne morem* 'ne mogu')?

Konsonanti.

Pojedince.

11. Prelaze li zvučni konsonanti na kraju riječi u bezvučne? Govore li kajkavci svuda na pr. *zop* mj. *zob*, *sut* mj. *sud*, *druk* mj. *drug*, *nof* mj. *nov*, *ječ* mj. *jeǵ* 'jeđ', *grost* mj. *grozd*, *dešč* mj. *dežǵ* 'dažđ' i dr.? Izgovaraju li kajkavci sasvim jednako krajni konsonanat u riječma kao: *plod* i *plot*, *prud* i *prut*, *Bog* i *bok*, *rog* i *rok*, *grozd* i *grost*, *dešč* i *plašč* i dr.?

Ima li primjerā, kao što su: *läf* — *läfa* (mj. *lav* — *lava)*, *èrt* — *ȅrti* (mj. *ȅrd* — *ȅrdi* 'pomoćnica'), gdje je bezvučni kons. iz nom. (ak.) sg. prodro i u ostale padeže? — Govore li na pr. kajkavci i gen. *dešča* prema nom. (ak.) *dešč?*

12. Prelazi li *-g* u čak. govorima u *x?* govori li se na pr.: *Bôx* mj. *Bôg*, *prȁx* mj. *prȁg*, *dûx* mj. *dûg* i dr? Izgovaraju li se u nekim govorima jednako riječi: *dûg* i *dûh?* izgovaraju li se kao *dûx?*

Prelazi li gdjegod *g* u zvučni spirant ɣ?

13. Izgovaraju li štokavci *h* mjesto *x* i kako? Čuje li se hak? govori li se na pr. *ȍću* mj. *xoću?* (Ispor. Maretić Gram § 33.)

U govorima, gdje nema glasa *h*, treba paziti, kad se na mjestu toga glasa razvija *j*, a kad *v*.

Gubi li se *h* samo u gdjekojim riječma? govore li i čakavci, koji imaju *h*, neke riječi bez *h*, na pr.: *drtat* (i prez. *drćen)* mj. *drhtati*, *otȅt* mj. *hotjeti* i dr.?

14. Razlikuje li se u izgovoru *č* i *ć*, *ǵ* i *đ?*

Imaju li gdjegod i čakavci štok. *ć*, a kajkavci štok. *đ?* — Kako izgovaraju čakavci štok. *đ* (na pr. u imenima)?

Govore li gdjegod štokavci, koji razlikuju *ǵ* i *đ*, *Mađar* mj. *Maǵar?*

15. Imaju li štokavci u nekim riječma *j* mjesto *đ?* govore li na pr.: *meja* mj. *međa*, *mlaji* mj. *mlađi*. *tuji* mj. *tuđi* i dr.?

Što imaju kajkavci prema *đ?* Dolazi li gdjegod u kajk. govorima uporedo *j* i *ǵ* (na pr. *rojen* i *roǵen)?*

16. Ima li u čak. govorima potvrda za prijelaz iz *-m* u *-n* i u primjerima kao *dim* — *dima?*

17. Što imaju kajkavci prema štok. *ń?* kako se izgovara u kajk. govorima na pr.: *koń*, *ńiva* i *ogńa?* — Govore li i čakavci gdjegod na pr. *kojnski* mj. *koński?*

Prelazi li *n* i *l* ispred *i* u *ń* i *ļ?* govori li se na pr.: *poklońiti* i *moļiti* i dr.?

18. Razlikuje li se *l* i *ļ*? Imaju li čakavci i kajkavci *ļ?* Dolazi li u čak. govorima *j* pored *ļ* (na pr. *famëja* pored *medäļa)?*

Kako govore čakavci imenice na *-teļ*? govore li na pr. *prijatel?*

Ima li gdjegod poļsko *ł* i rusko *лъ?*

Što bude sa *l* na kraju riječi i na kraju sloga?

Gubi li se *-l* u partic. kao *tar* mjesto *tarl* 'tro'?

Izgovara li se gdjegod na pr. *stol* kao *stou̯?*

19. Čuva li se gdjegod *r'*? Govore li kajkavci na pr.: *morje*, *zorja*, *gospodarja*, *carja*, *večerjati*, *(na)govarjati* i dr. ili: *mor'e*, *zor'a* i t. d.? — Govore li i štokavci: *morje*, *nagovarjati*, *gorji* i dr.?

20. U nekim se čak. govorima čuje *c*, *s* i *z* mjesto *č*, *š* i *ž*, a u nekim se govorima *s* i *z* izgovara kao *š* i *ž*, a *š* i *ž* kao *s* i *z* (ispor. na pr.: *kožä* = *kòza* i *kȍza* = *kȍža);* imaju li ti gogori pravo štok. *š* i *ž?* — U nekim se čak. govorima *s*, *š* i *z*, *ž* izgovara jednako, na pr. *sunce* i *duša*, *zima* i *živ;* čuje li se u tim govorima poļsko *ś* (ili *ś*, koje se čuje gdješto mjesto *sj* u riječma kao *śutra*, *śesti* i dr.) i prema *s* i *š*, a *ź* prema *z* i *ž?*

Konsonati u zajednici.

21. Koliko je provedena asimilacija konsonanata?

Prelazi li *v* ispred bezvučnoga kons. u *f?* govori li se na pr. *nofci* ili *novci*, *ofca* ili *ovca*, *trgofkińa* ili *trgovkińa* i dr.?

22. Kako se izgovara *v* iza bezvučnoga konsonanta? izgovara li se *v* jednako u: *dvoriti* i *tvoriti*, *gvozden* i *kvočka*, *zvečati* i *svetiti* i dr.?

23. Kako se izgovara *hv* (na pr. *hvala)* ondje, gdje se *h* izgovara kao *x?*

Kako izgovaraju kajkavci *h* u *hdovica* mjesto *vdovica* 'udovica'? govore li možda *γd-?*

24. Izgovara li se *n* različno na pr. u gen. sg. *opanka* i u nom. pl. *opanci?*

Može li *m* stajati ispred *k, g* i *t, d (c, č, ć, ʒ, ǵ, đ)?* ne prelazi li u *n?* ne govori li se na pr. gen. sg. *monka*, vok. sg. *monče* i nom. pl. *monci* prema nom. sg. *momak?* ne govori li se samo *pantiti* mjesto *pametiti?*

Može li se potvrditi izgovor *jedanput* mjesto *jedamput* i *ženba* mjesto *žemba?*

25. Ne izgovara li se *šć* i *žđ* upravo *šć* i *žđ?* ne govori li se na pr. komp. *čëšći*, *šćëli* 'htjeli', *žđela* 'zdjela' i dr.?

Prelazi li *s* u *ś* i ispred čak. *ć?* govore li čakavci na pr.: *godiśće* ili *godisće?*

26. Govori li se gdjegod možda i: *rasladiti* (mj. *razladiti)* prema *rashladiti* i *otraniti* (mj. *odraniti)* prema *othraniti?*

27. Što bude od skupa *ds* i *dš?* bude li *c* i *č* (na pr.: *ocjeći* od *odsjeći* i *očetati* od *odšetati)* ili *s* i *š* (na pr.: *osjeći* od *odsjeći* i *ošetati* od *odšetati)?* — Ne gubi li se obično dental u pomenutim skupovima ispred *t?* što je običnije: *brastvo, gospostvo* i dr. ili: *bractvo, gospoctvo* i dr.? — Govori li se uopće skup *čt?* govori li se na pr. *kačto* mjesto *kašto* (od *kadšto)?*

28. Ne govori li se pisano *ćs* samo *ć*, na pr. *plemićki* mj. *plemićski, pokućtvo* mj. *pokućstvo* i dr.?

Govori li se možda *-jstvo* mjesto *-ćstvo*, na pr. *mogujstvo* mjesto *mogućstvo, pokujstvo* mjesto *pokućstvo* i dr.?

29. Šta bude sa skupovima: *s* + *ń*, *s* + *ĺ*, *ʒ* + *ń* i *ʒ* + *ĺ* u primjerima kao: *sļubiti, razńihati, razļutiti* i dr.?

30. Je li opravdano naše pisańe kao: *nadzornik, odzivati se, nadživjeti, podžeći* i dr.? Ne govori li se u takim primjerima upravo *ʒ* i *ǵ* (dakle na pr.: *naʒornik* i *naǵivjeti)* kao *ocjeći* (od *odsjeći)* i *počivati* (od *podšivati)?*

31. Ima li gdjegod u štok. govoru primjerā, gdje *k* ispred *k* prelazi u *h (= x)* kao u primjerima: čak. *h kraļu* (od *k kraļu)*, kajk. *mehko* (od *mekko)*, kajk. *lehko* (od *lekko*, a to od *lьgko)?*

32. Ima li u štok. govoru primjerā gdje *k* ispred *t* prelazi u *h (= x)* kao u čak. primjerima: *nohta*[1] (mjesto *nokta)*, *lahta* (mjesto *lakta)*, *dohtur* (mjesto *doktur)* i dr.?

---

[1] Govori li se nom. sg. *nohat* (mjesto *nokat)* prema gen. *nahta?*

Ima li potvrdā za prijelaz skupa *kt* u *jt*, kao što je u primjerima: *nojta* mjesto *nokta* i *lœjta* mjesto *lakta* iz lumbaradskoga govora?

Ima li potvrdā za prijelaz skupa *kt* u *št*, kao što je u kajk. *ništo* (od *nikto*)?

Ima li potvrdā za prijelaz skupa *ht* u *št*, kao što je u kajk. *šteti* 'htjeti'?

33. Ostaje li gdjegod *h* ispred *ć*? govori li se na pr.: *hći*, *drhćem* i dr.?

Govore li kajkavci *šč* mjesto *hč*, na pr. *ščiniti* mjesto *hčiniti* (od *ſčiniti* 'učiniti')?

34. Prelazi li *gn* u *gń*? govori li se na pr.: *gńiti*, *gńoj*, *gńijezdo* i dr.?

35. Prelazi li *kl* i *gl* u *kļ* i *gļ*? govori li se na pr.: *pakļeni* (i čak. *pakjeni*), *kļečati* (i čak. *kječati*), *gļedlati* (i čak. *gjedat*) i dr.? Prelazi li *kl* i *gl* u *kļ* i *gļ* ispred svih vokala?

36. Ima li potvrdā za prijelaz skupa *tl* u *kl* i skupa *dl* u *gl*? govori li se na pr.: *mekla* mjesto *metla*, *nakle* mjesto *natle*, *glijeto* mjesto *dlijeto* i dr.?

37. Ima li potvrdā za prijelaz skupa *tm* u *km* i skupa *tn* u *kn*? — Govore li kajkavci samo *kmica* mjesto *tmica*? Govori li se i izvan Crne Gore *srekńi* mjesto *sretńi* 'sretni'?

38. Ima li potvrdā za prijelaz konsonanta *d* u *h* ispred *n*? govori li se na pr. *jehna* mjesto *jedna*? — Govori li se možda *vehnuti* mjesto *venuti* (od *vednuti*)?

Prelazi li gdjegod *d* u *l* ispred nekih konsonanata kao u *vršilba* mjesto *vršidba*, *ol drva* mjesto *od drva* i dr.? — Ima li potvrdā i za primjere kao gen. sg. *bolca* mjesto *bodca* prema nom. *bodac*?[1]

39. Mijeńa li se *ck* u *sk*? govori li se na pr.: *braski* mjesto *bracki*, *graski* mjesto *gracki* i dr.?

40. Prelazi li i *čk* u *šk*? govori li se na pr.: *maška* mjesto *mačka*, *junaški* mjesto *junački* i dr.?

41. Govori li se *st* mjesto *ct*, na pr. gen. sg. *osta* prema nom. *ocat*?

42. Prelazi li *čc* uvijek u *šc* (kao što je u *lišce*)?

43. Prelazi li gdjegod *čn* u *šn*? govori li se na pr.: *srdašni* mjesto *srdačni*, *pošnem* mjesto *počnem* i dr.?

---

[1]. Ta je promjena potvrđena u čak. narječju.

44. Mijeńa li se gdjegod *čv* u *šv?* ima li primjerā kao gen. sg. *pošva* mjesto *počva* prema nom. *počav* (od *podšav)?*

45. Bude li *ft (vt)* od *pt?* govori li se na pr. *ftica* mjesto *ptica?*

46. Prelazi li gdjegod *ps* u *fs (vs)?* govori li se na pr. gen. sg. *fsa* (ili metatesom *sfa)* mjesto *psa?*

47. Mijeńa li se *bn* u *mn?* govori li se na pr. *dromno* mjesto *drobno?*

48. Dolazi li u kajk. govorima *h* mjesto *v (f)* ispred nekih konsonanata? govori li se na pr.: *hdovica* mjesto *vdovica* 'udovica', *hčiniti* mjesto *fčiniti* 'učiniti' i dr.?

49. Prelazi li *mn* u *ml* ili u *vn?* govori li se na pr.: *mlogo* ili *vnogo*, *tavno* i dr.? — Govore li kajkavci i *fnogi* mj. *vnogi?*

Prelazi li *mn* na početku riječi u *vn* u štok. govorima?

Ima li obrnuti prijelaz *vn* iz *mn?* govori li se na pr. *ramno* mjesto *ravno?*

Prelazi li gdješto i *vn* u *vl?* Govore li na pr. kajkavci *vluk* mj. *vnuk* 'unuk'?

50. Prelazi li *mń* u *mĺ?* govori li se na pr.: *pomĺa*, *sumĺa* i dr.?

Ima li i obrnuti prijelaz *mĺ* iz *mń?* govori li se na pr.: *zemńa* mjesto *zemĺa?*

51. Mijeńa li se *nk*, *ng* u *ńk*, *ńg?* govori li se na pr.: *crńka*, *štrańga* i dr.?

52. Prelazi li gdjegod i *nc* u *ńc?*

Govori li se obrnuto *nc* mjesto *ńc?* govori li se na pr. nom. plur. *janci* i gen. *jańaca?*

53. Mijeńa li se *lk* u *ĺk?*

Govori li se možda nom. *zatilak* (mj. *zatiĺak)* i gen. *zatiĺka*, *bosilak* (mj. *bosiĺak)* i gen. *bosiĺka?*

Govori li se gdjegod obrnuto *lk* mjesto *ĺk?* govori li se na pr. gen. *šilka* (mj. *šiĺka)* i nom. *šiĺak?*

54. Imaju li i štokavci *jd* i *jt* u primjerima kao: *dojti* i *dojdem?* — Govori li se možda i *dojđem?*

55. Kako je s nekadašńim skupovima: *bь̀j*, *pь̀j*, *vь̀j* i *mь̀j?* govori li se na pr. *grobĺe* ili *grobje?*

Ne mijeńa li se možda i starije *bĺ*, *pĺ*, *vĺ* i *mĺ* u *bj*, *pj*, *vj* i *mj?* govori li se možda *drobjen* mjesto *drobĺen*, *zemja* mjesto *zemĺa* i dr.?

56. Što bude prema nekadašńem skupu *tь̀j*, *dь̀j?* govori li se na pr.: *netjak* ili *nećak*, *rodjak* ili *rođak?* — Govore li čakavci

i instr. sg. *kośćon*, *javol* 'đavo', *jak* 'đak', *rojak* 'rođak' i dr. pored: *krstjani*, *listje*, *ladja*, *rodjak* i dr.? — Govore li kajkavci na pr.: *piče*, *roǵak (rojak)* i dr. pored *listje*, *smetje*, *mladje* 'mladice' i dr.?

57. Što bude od nekadašńega *nьj* i *lьj*? govori li se na pr.: *kamenje*, *zelje* i dr. ili: *kameńe*, *zeļe* i dr.?

Govore li gdjegod kajkavci na pr.: *kamenje* pored ak. pl. *kojne* 'końe', *zelje* pored *lubiti* 'ļubiti'?

Kako govore kajkavci prema nekadašńem *svinьja*?

58. Što bude od nekadašnjega *sьj* i *zьj*? kako se govori na pr. *lozje*?

59. Što bude od nekadašńega *čьj*, *šьj*, *žьj*? kako se govori na pr.: *ovčji*, *oružje* i dr.?

59. Što bude od skupa *šč*? kad ostaje *šč*, a kad bude *št* ili *ść*? (Ispor. Maretić Gram. § 63 d, § 64 c, § 96.) — Govore li i štokavci na pr.: *vrišćati* mjesto *vrištati*, *dašćica* mjesto *daštica* i dr.?

Imaju li čakavci uopće skup *šč*?

Mijeńa li se kašto i *št* (na pr. postalo od *čt*) kao iskonsko *šč*?

60. Što bude prema prastarome *stj*? govori li se na pr. *kršćen* ili *kršten*? (Ispor. Maretić Gram. § 64 c.)

61. Govore li i štokavci *žđ* (ili *žđ*) mjesto *žd* (od *zg*)? govore li na pr. *zvižđati* mjesto *zviždati*, *dažđ* — *dažđa* mjesto *dažd* — *dažda*, *možđani* mjesto *moždani*?

Dolazi li u čak. i kajk. govorima uvijek refleks skupa *žđ*? govore li čakavci uvijek na pr.: *zvižjat*, *(daž)* — *dažja*, *možjani* i kajkavci: *zvižjati* ili *zvižǵati*, *dešč* — *dežǵa*, *možjani* ili *možǵani*? govore li gdjegod čakavci na pr. *(daž)* — *dažda*?

Govore li kajkavci i gen. *dežja* prema nom. *dešč*? Govore li možda gen. *dežǵa* i oni kajkavci, koji govore *rojen*?

62. Ostaje li u kojem primjeru skup *ćń*? govori li se na pr. *voćńak* mjesto *votńak*? — Govori li se gdjegod *pećńak* mjesto *petńak*?

63. Govori li se na pr.: *moleńe*, *seleńe*, *sjedeńe* i dr. mjesto: *moļeńe*, *seļeńe*, *sjeđeńe* i dr.?

Gubļeńe konsonanata.[1]

64. Ostaje li na kraju riječi: *st*, *zd*, *št*, *ść*, *šč*, *žd*, *žđ*, *žj*, *žǵ*? govori li se na pr.: *kos* mjesto *kost*, *groz* mjesto *grozd*, *plaš* mjesto *plašt*, *daš* mjesto *dažd (dažđ* ili *dažj)* i dr.?

[1] Neki su slučajevi za gubļene konsonanata spomenuti u predašńoj glavi.

65. Bude li možda i *-sj-*, *-zj-* od *-stьj-*, *-zdьj-*? govori li se na pr.: *lisje* (ili *liše*) mjesto *listje* 'lišće', *grozje* (ili *grože*) mjesto *grozdje* 'grožđe'?

66. Gubi li se *p* na početku ispred: *t*, *č*, *s*, *š*? kako se govore na pr. riječi: *ptica*, *pčela*, gen. sg. *psȁ*, *pšenica*?

Gubi li se uvijek u čak. govorima *p* u infinitivima kao: *grest* mjesto *grepsti*, *test* mjesto *tepsti* i dr.?

67. Često se gubi *v* (*f*), osobito u kajk. i čak. govorima; gubi li se *v* (*f*) kao u ovim primjerima: *čera* mjesto *fčera* 'jučer', *dovica* mjesto *vdovica* 'udovica', *ladati* mjesto *vladati*, *nogi* mjesto *vnogi* 'mnogi', *nuk* mjesto *vnuk* 'unuk', *rebac* mjesto *vrebac* 'vrabac', *torak* mjesto *ftorak* 'utorak', *zeti* mjesto *vzeti* 'uzeti', *zgojiti* mjesto *vzgojiti* 'uzgojiti' i dr.? — u sredini iza: *s*, *t*, *d*, na pr.: *saki* mjesto *svaki* (*sfaki*), *sekrva* mjesto *svekrva*, *sući* mjesto *svući*, *četrti* mjesto *četvrti* *storiti* mjesto *stvoriti*, *toj* mjesto *tvoj*, *trd* mjesto *tvrd*, *dor* mjesto *dvor* i dr.? — u pojedinim riječima, na pr.: *gožje* mjesto *gvožđe*. *koška* mjesto *kvočka* i dr.?

68. Govori li se *-ij* ili *-i*? govori li se na pr. *pi* ili *pij*?

Često se gubi i *j* u skupu *iji*, od koga bude *īj* i *ī*; govori li se tako na pr.: *mìlī* mjesto *mìlijī*, *čī* mjesto *čijī*, *tèstīca* ili *tèstīca* od *tèstijica*. *Ìlīć* ili *Ìlić* od *Ìlijić* i dr.? Je li običnije na pr. *kòmšīnica* ili *kòmšījnica* (od *kòmšijinica*)? Govori li se gdjegod *iji* u primjerima kao: *testijica*, *komšijinica* i dr.?

69. Gubi li se *d* ispred *n* kao u primjerima: *panem* mjesto *padnem*, čak. *po'ne* mjesto *poldne*. čak. *grna* mjesto *grdna*, kajk. *jena* mjesto *jedna* i dr.? — Govore li kajkavci i *jen* (pored *jedan*) prema *jeno* — *jena*?

70. Je li u čakavaca običnije *ren* ili *gren* 'gredem'?

71. Je li u kajkavaca običnije *teri* ili *kteri* (mjesto *koteri* 'koji')?

72. Gubi li se uvijek u kajk. govorima *h* iza *f* u primjerima kao: *fižu* mjesto *f hižu* (od *v hižu*), *flev* mjesto *f hlev* (od *v hlev*) i dr.?

Razvijaňe sekundarnih konsonanata.[1]

73. Govore li čakavci *lanih* mjesto *lani*?

74. Govore li kajkavci *oj* mjesto *o* i *uj* mjesto *u* kao u primjerima: gen. sg. *vojska* mjesto *voska*, *vojziti* mjesto *voziti*, *pujstiti* mjesto *pustiti* i dr.?

75. Ima li primjerā kao: *dumbok* mjesto *dubok*, *žumboriti* mjesto *žuboriti*, *stranža* mjesto *straža* i dr.?

[1] Naprijed je već spomenuto protetičko *j*, *v* (i *h*).

76. Je li obično *d* između *z* i *r* kao u primjerima: *zdreo* 'zreo', *razdriješiti* i dr.? — Govori li se i *driješiti* prema *razdriješiti?*

Kraj jedne riječi i početak druge.

77. Proklitika i enklitika čini s ortotoničkom riječju jednu izgovornu cjelinu, koja je u glavnom jednako podložna glasovnim zakonima kao svaka pojedina riječ. Tako se na pr. u svezi: *i ȍpēt* razvije *j* između *i* i *o*, te se govori *ijȍpēt*.[1] kao što se na pr. *vidio* izgovara *vidijo;* — *gostba* se izgovara i fonetički piše *gozba*, a tako se na pr. i *gost bi* jeo — izgovara *gozbi* (jeo). — Ne izgovaraju li se prema tome i primjeri kao: *kod sèstre, od šálē, od zèmļē, od žènē, kod stríca; kȁd si* bio?, *òtac bi* dao, *òrāč bi* orao, *brȁt ga* zove — i dr. upravo: *kocèstrē, očálē. ozèmļē, oǵènē, kostríca; käci* bio?. *òtazbi* dao, *òrāǰbi* orao, *brȁdga* zove — i dr.?

Bi li se mogli gdjegod čuti i primjeri kao: *izdrúkē, izdrijèkē* i dr. mjesto *iz rúkē, iz rijèkē?* (vidi br. 76).

Kako se izgovara *h* u primjerima kao: *strah ga* je obuzeo? — izgovara li se tu *-hg-* kao *-gg?*

78. Kašto će u brzom govoru i u ortotoničkih riječi krâj jedne riječi i početak druge biti podložni zamjenitom utjecaju. Kao što na pr. *-nb-* u sredini riječi u *hinba* prelazi u *-mb-*, te se govori *himba*, tako i od *-n* + *b-* u primjeru: *hvaļen bog* bude *-mb-*, pak se pomenuti primjer obično izgovara: *hvaļem bog.* — Istraživači treba da zabiļeže i take promjene.

Akcenat i kvantiteta.

79. Imaju li sva četiri knǐževna akcenta: ˝ ˆ ˋ ´? — Istraživači govórā, koji imaju stariji akcenat, treba da paze, nemaju li ti govori i osobitih akcenata (na pr. akcenat ˜), i odgovara li akcenat tih govórā štokavskome akcentu (na to treba da paze osobito istraživači kajkavskih govora). Ispor. o tim pitańima u „Radu" kń. *187.*, str. 146 i d.)

Istraživači treba da spomenu i sve riječi, kojih se akcenat uopće razlikuje od akcenta u Vukovu Rječniku. Tako se na pr. prema Vukovu akcentu: *mȋr — míra, pâń — páńa* govori i: *mȋr — mîra, pâń — pâńa*, pa to treba da se zabiļeži. Takih razlika ima mnogo.

---

[1] Govori li se prema tome i samostalno *jopet?*

Neka osobita pitaña, ponajviše za štok. govore.

80. Što se može reći o kvantiteti u primjerima kao: *vòdē*, *rúkē*, *krâvē*, *strâžē*; *čúvajū*; *ļúdī*; *nòvācā*; *cr̂kāvā* i dr. (Ispor. Maretić Gram. § 121.)

81. Može li se potvrditi Vukovo biļežeńe: *bògac — bókca, prègíbak — prègīpka?* (Ispor. Maretić Gram. § 122 b.) — Može li se potvrditi Vukovo biļežeńe: *bȁhat — bâhta, dȓhat — dȓhta, Bȉhać — Bîšća, ûbao — ûbla?* Može li se potvrditi Vukov gen. pl. *pròtīsākā* od nom. pl. *pròtīsci?*

82. Govori li se *(po)srȅd* i *(u)vȓh* (na pr. *posrȅd vòdē, uvȓh ńīvē)* ili *(po)sred* i *(u)vrh* (na pr. *posred vòdē, uvr̀h ńivē)*?

83. Govori li se *alà* (mjesto *alȁ* ili *ȁla)?*

84. Govore li se sa dva akcenta primjeri kao: *izjedipògača, svȓzimàntija* i dr.?

85. Koje riječi bacaju na proklitiku akcenat ˝? Kako se govori: *nà pūt* ili *nȁ pūt (: pût — púta); nà krāj* ili *nȁ krāj (: krâj — krȁja); nà paūka* ili *nà paūka (: pȁūk — pȁūka); nȁ jastrijeba* ili *nà jastrijeba (: jȁstrijeb — jȁstrijeba); dȍ đavola* ili *dò đavola (đȁvō — đȁvola)* i dr.? Bacaju li na proklitiku akcenat ˝ i imenice: *ļȅto, mȁslo, mjȅsto, slȍvo, žȉto* i dr.? Bi li se reklo i: *ȍd olova* i *ù jezero?* Bi li se reklo samo: *pȍ pčele (: pčȅla* — ak. *pčȅlu* — nom. ak. pl. *pčȅle)* i *pȍ drūge (: drúga* — ak. *drúgu*, — nom. ak. pl. *drûge), nà rēse (: résa* — ak. *résu*, — *nom.* ak. pl. *rêse)* i dr.?

Bi li se reklo: *nà oba, zà obje, nà obadvā, zà obadvije* ili *nȁ oba . . ?*

86. Bi li se prema: *(pȍ)pijēm, (pȍ)pio* reklo *nȅ pijēm* ili *nè pijēm, nȅ pio* ili *nè pio* (na pr.: *dà bōgdā, ne pio* više!)?

87. Bacaju li na proklitiku akcenat i riječi od tri ili od više slogova kao: *gȓlica, cr̂kvica, ȍpomena* i dr.?

88. Dobivaju li akcenat veznici: *i, ni da?* govori li se na pr.: *pȓvī ì drugī*, ni òtac *nì mati*, rekao je, *dà ìdē?* —

Dobiva li *da* akcenat ispred jedne enklitike? govori li se na pr.: veli, *dà je* došao — ili: . . . *da je dȍšao?* — Dobiva li *da* ispred dvije enklitike (ili ispred dvosložne enklitike) akcenat ˋ? govori li se na pr.: veli, *dà će mi* dati — ili: veli, *dà ćete* doći?

89. Govore li se proklitički i drugi veznici, na pr.: *kad, dȍk, jer?* Bi li se reklo na pr.: dat ću, *kàd dōđēš* ili: . . . *kad dôđēš* (mj. *kȁd dôđēš)?*

90. Govore li se proklitički i neki brojevi? kaže li se na pr.: *pèt kīlā, devèt krāvā, stò kūćā* i dr.?

91. Govori li se možda: *štȍ je, štȍ ćete, štȍ ti je, tkȍ je* i dr.?

92. Može li se potvrditi za 3. lice pl. *ćē* ili *tē* (na pr.: *ļudi ćē* kazati mj. *ļudi će kazati.)?*

93. Može li se potvrditi akcenat vok.: *gȍspodāru — gȍspodāri, svjȅdoče — svjȅdoci, čùdotvōrče — čùdotvōrci, Dālmatīnče — Dālmatīnci, žȅne, ȍdīvo — ȍdīve, djȅvōjko — djȅvōjke* i dr.?

94. Koje imenice mijeńaju akcenat u lok. sg.? Kako je akcenat u lok. sg. imenica: *dȉm, mrāz, pȓst* i t. d.? je li *dȉmu* (na pr. *ù dimu)* ili *dìmu* (ispor. na pr. *na pràgu)?* Kako je lok. sg. od imenica *krâj* i *râj?* je li *krȁju i ràju* (kao *dȉmu)* ili *krȁju* i *ràju* (kao *lèdu* od *lêd — lèda)?* Kako je lok. sg. od imenice *vrâg?* nije li *vrágu* (na pr.: gdje si u *vrágu?)?* Kako je lok. sg. od imenica kao: *nȍkat — nȍkta, tršak — tȑška; bûbań — bûbńa, šûšań — šûšńa; gȍvōr — gȍvora, kȁmēn — kȁmena; mjȅsēc — mjȅsēca, ȍblāk — ȍblāka; dȍgovōr — dȍgovora; ȍbičāj — ȍbičāja* i dr.? — Govori li se možda i lok. sg. *mésu, sijènu, tijèlu, tijèstu, zlátu; plemènu, imènu* i dr.? — Potvrđuje li se lok. sg. kao: *bolèsti, jesèni; vrléti, paméti, pomísli; zapovijèdi* i dr.?

Razlikuje li se lok. sg. od dat. sg. u nekih imenica *a*-deklinacije kao: lok. *vòdi* — dat. *vȍdi*, lok. *zèmļi* — dat. *zȅmļi*, lok. *glávi* — dat. *glâvi*, lok. *visìni* — dat. *vȉsini* i dr.? Je li akc. *djȅci* i u lok.?

95. Potvrđuje li se akcenat instr. sg. kao: *čâšću, kôšću, sȍļu, zôbļu* i dr. mj. *čȁšću, kȍšću, sȍļu, zȍbļu?* Prema instr. kao *kôšću* trebalo bi da se govori i *bȍlešću* (mj. *bȍlešću).*

96. Potvrđuje li se akcenat nom. pl.: *vȉjenci* od sg. *vijènac, lânci* od sg. *lánac, čvȍrkovi* od sg. *čvórak?* — Govori li se nom. pl. *krȁjevi* i *rȍgovi* pored *brȍdovi* (od *brôd — brȍda)* i *vèprovi* (od *vȅpar — vȅpra)* pored *vjȅtrovi?*

97. Koje imenice sr. roda imaju akcenat kao pl. *sȅla* od sg. *sèlo*, pl. *rȅbra* od sg. *rèbro*, pl. *zvȍna* od sg. *zvȏno* i dr.? — Potvrđuje li se akc. pl. *drijȅva* od *drȉjevo*, *mésa* od *mêso*, *sijȅna* od *sȉjeno* i dr.? — Je li nom. pl. *ćȅpeta* ili *ćepèta* od *ćȅpe — ćȅpeta?* — Je li nom. pl. *prèzimena* ili *prezimèna?*

98. Kako je gen. pl. *otácā* ili *ȍtācā, snȍpōvā,* (od *snȍp — snȍpa)* ili *snȏpōvā, grȍmōvā* (od *grôm — grȍma)* ili *grȏmōvā, brȍdōvā* (od *brôd — brȍda* — nom. pl. *brȍdovi)* ili *brȏdōvā* i dr.? Je li prema nom. pl. *rȏgovi* gen. pl. *rogóvā?* — Govori li se i gen. pl. *bubńévā* prema nom. pl. *bûbńevi* (od *bûbań — bûbńa), nerastóvā* prema nom. pl. *nȅrastovi* (od *nȅrāst — nȅrāsta)* i dr.? — Je li prema nom. pl.

jȁrčevi gen. pl. *jȁrčēvā?* — Potvrđuju li se gen. pl. kao: *đavólā* (od *đȁvō — đȁvola), kesténā* (od *kèstēn — kèstena), ļešníkā* (od *ļèšnīk — ļèšnīka), obrúčā* (od *ȍbrūč — ȍbrūča), običájā* (od *ȍbičāj — ȍbičāja)* i dr.? — Govori li se gen. pl. *pȉlićā* (: nom. pl. *pȉlići)* ili *pȉlīćā?* — Potvrđuje li se gen. pl. *vinográdā* (: nom. pl. *vìnonogrādi)?* — Potvrđuje li se gen. pl. *sìnovācā* prema *sinòvac — sinóvca* i *sìnōvācā* prema *sinóvac — sinóvca?* — Potvrđuje li se gen. pl. *prijatéļā?*

Potvrđuje li se gen. pl. *pàsīštā* od sg. *pàsīšte?* — Kako je gen. pl. od *rebȁrce* i *stáb'o?* je li *rèbarācā* i *stabálā* ili *stâbālā* (kao *pîsāmā)?*

99. Potvrđuju li se dat. lok. i instr. pl. kao: *rogòvima* prema nom. pl. *rȍgovi, sinòvima, bubńèvima, nerastòvima, kestènima, obrúčima, običájima* i dr.? Je li dat. lok. i instr. pl. *vinográdima* i *prijatèļima?*

Pokraćuju li korjeniti vokal u dat. lok. i instr. pl. sve imenice *a*-deklinacije promjenļiva akcenta? govori li se dakle na pr. *glàvama* prema *gláva — glâvu — glâve* pored *cíglama* prema *cíglu — cíglu — cígle, brázdama* prema *brázda, — brázdu — brázde, svijèćama* prema *svijèća — svijèću — svijèće* i dr.? Kako je dat. lok. i instr. pl. od imenice *zvijèzda?* — Potvrđuje li se akcenat *bolèstima, kokòšima, vrlétima, zapovijèdima* i dr.?

100. Kakav akcenat imaju pridjevi: *nagao, svijetao, okrugao?*

Je li sačuvan stariji akcenat u pridjeva kao *mlâd, nȍv, vȅseo* i dr.? govori li se možda *mlâd — mlâdo — f. mláda, nȍv — nȍvo — f. nòva, vȅseo — vȅselo — f. vesèla?*

Govori li se možda *žènin — ženìno, góspin — gospìno* (ili *gōspìno)* i dr.?

Govori li se *svètī* pored *mlâdī?*

Govori li se *bȍsī* pored *dùgī, glàtkī* i dr.?

Govori li se: *vrážjī, vúčjī, zéčjī* mj. *vràžjī* ili *vrâžjī . . .?*

Razlikuju li se pridjevi na *-ski* od priloga na *-ski;* govori li se na pr.: pridj. *gȍspodskī* (ili *gòspodskī)* i pril. *gȍspodski* (ili *gòspodski),* pridj. *ļùdskī* i pril. *ļȕdski,* pridj. *mùškī* (ili *mȕškī)* i pril. *mȕški,* pridj. *cârskī* i pril. *cârski* (na pr. živi *carski)* i dr.?

Ima li superlativ onako akcenat, kako nas uči gramatika? govori li se na pr. *nâjboļī* pored *nâjslàbijī?* (Ispor. Maretić Gram. § 234 b.)

101. Govori li se *mène — mèni, tèbe — tèbi, ńèga — ńèmu* ili *mȅne — mȅni* i t. d.?

Govori li se instr. sg. *mnóme* ili *mnôme?*

Je li akcenat *ńójzi* ili *ńôjzi?*

Govori li se *mòjēga — mòjēmu, nȁšēga — nȁšēmu, òvōga — òvōmu, ȉstōga — ȉstōmu, kòjēga — kòjēmu, čȉjēga — čȉjēmu* ili *mòjega — mòjemu* i t. d. (bez dužine iza akcenta)?

Potvrđuje li se *-ā* u *tȍgā?*

102. Govori li se *jèdnōga — jèdnōmu* ili *jèdnoga — jèdnomu?*

Govori li se *četȑdesēt* ili *četrdèsēt, hȉļada* ili *hȉļada?*

Kakav je akcenat u deklinaciji brojeva *dva, tri, četiri?*

103. Ostaje li akcenat infinitiva bez *-i* i u futuru? govori li se na pr.: *bȍšću* (prema *bȍst)* ili *bòšću* (prema *bòsti), pòmešću* (prema *pòmest)* ili *pomèšću* (prema *pomèsti), ògrepšću* ili *ogrèpšću, trêšću* (prema *trêst)* ili *tréšću* (prema *trésti), òtrēšću* (prema *òtrēst)* ili *otréšću* (prema *otrésti)* i dr.?

104. Govori li se na pr.: *pečémo* ili *pèčēmo (pèčemo), zovémo* ili *zòvēmo (zòvemo), letímo* ili *lètīmo, činímo* ili *čȉnīmo, bacámo* ili *bàcāmo* i dr.? Govori li se možda *známo* pored *nȅ znāmo* (mj. *ne známo)?* — Govori li se *ȉmām* ili *ìmām?* — Kako je s prez. kao *lòmīm, tòčīm, tròšīm* i dr.? — Je li prez. *(dò)spijēm* ili *(dȍ)spijēm* od inf. *(dò)spjeti* i *(ò)dijēm* ili *(ȍ)dijēm* od inf. *(ò)djeti?* — Govori li se *nìje* ili *níje?*

105. Razlikuje li se akcenat u 2. i 3. l. sg. aorista od glagola kao *grȉsti — grízēm* od akcenta aorista od glagola kao *sjȅsti — sjȅdēm?* govori li se na pr. *ȕgrīze* pored *zàsjede?* — Govori li se 2. i 3. l. aor. *(do)víknu* ili *(dȍ)vīknu, (po)káza* ili *(pȍ)kāza* i dr.?

106. Potvrđuje li se književni akcenat imperfekta kao: *čûvāh čûvāše . . ., gòvorāh — gòvorāše . . .* i dr.?

107. Govori li se: *òpleo — oplèlo — oplèla,* ili *òpleo — òplelo — òplela, ìspekao — ispèklo — ispèkla* ili *ìspekao — ìspeklo — ìspekla, òtrēsao — otréslo — otrésla* ili *òtrēsao — òtrēslo — òtrēsla* i dr.? — Govori li se: *ìgrao — ìgralo, vjènčao — vjènčalo, làgao — làgalo* i dr.? ili *ȉgrao . . ., vjȅnčao . . ., lȁgao . . .?* — Je li sačuvan stariji akcenat kao *bȉo — bîlo — bíla, dȁo — dâlo — dála, pȍčeo — pȍčēlo — počéla* i dr.?

108. Govori li se: *òpreden* ili *opréden, obúčen* ili *obȕčen, učȉnen* ili *ùčinen* i dr.? Govori li se na pr. *òkrēnut* ili *òkrēnūt?*

109. Govori li se: *plètūći* ili *pletúći, lètéći* ili *letéći, brȍjēći* ili *brojéći* i dr.?

Neka pitaña za kajk. govore.

110. Imaju li gdjegod kajkavci štok. akcenat ` u primjerima kao: *nòga, vòda, žèna, sèlo, màgla* i dr.? Govori li se gdjegod i: *nòga, vòda, žèna, sèlo, mègla* i dr. mjesto: *nőga, vőda* i t. d.? Izgovaraju li gdjegod kajkavci take primjere kao Slovenci? izgovara li se gdjegod jednako na pr. *nòga* i *róda?* Izgovaraju li kajkavci jednako na pr. *voda* i *koža?* Govore li kajkavci i *vodà?* Dolazi li možda akcenat na slogu *da* samo ispred enklitike (na pr.: *voda je . . .)?* — Razlikuju li kajkavci akcentom nom. *noga* od ak. *nogu?* Je li *o* u nom. *noga* i u ak. *nogu* ili u *voda* i u *koža* jednako? je li *e* u gen. sg. *sela* i u nom. pl. *sela* ili u gen. sg. *sela* i u *nebo* jednako?

Ima li gdjegod u kajk. narječju razlika u akcentu imenica kao: *žena* i *deska* 'dàska', *megla* 'màgla', *pero* i *betvo* 'bàtvo'[1] i dr.? Ima li gdjegod paralelā sa slovenskim akcentom kao: *žéna* i *dəskà, məglà, péro i bətvò?*

111. Imaju li kajkavci štok. ´? Na kojem slogu može stajati akcenat ´, koji stoji prema štok. ´? Govori li se na pr.: *rúka* (tu znak ´ naznačuje uzlazan akcenat bez potañega određeña) pored: gen. sg. *rūkê, rūčáti* (ili *rūčȃti)?*

Kako se razlikuje na pr. prez. *predem* od inf. *presti?*

112. Imaju li kajkavci uzlazan akcenat (na pr. akcenat ˜) na krajńemu slogu? Govore li kajkavci gdjegod na pr.: *nõš* (ili *nôš), junãk*, gen. sg. *vodẽ*, instr. sg. *vodūm*, 3. l. pl. *pletū* i dr. mjesto: *nôž (nôš), junâk* i t. d.? — Ima li možda potvrdā, da se drukčije izgovara na pr. *junak* stojeći ispred enklitike?

113. Dolazi li u kajk. govorima svuda u primjerima kao: *putnik, listje, straža, mladi, (po)tegnem, vratim, čuvam, vežem* i dr. uzlazan akcenat? kakav je?

114. Ima li gdjegod u kajk. govorima potvrdā za akcenat kao: *nebô* mjesto *nèbo, mesô* mjesto *mêso* i dr. kao u slovenskom jeziku?

115. Kako se u kajk. govorima premješta akcenat na proklitiku?

116. Kakav akcenat imaju kajkavci prema štok. ˜ u primjerima kao: gen. *brȁta (: brȁt)*, gen. sg. *klȉna (: klȉn)*, gen. *zȅta (: zȅt), pȓsta (: pȓst), svȅkar, bȁba, cȅsta, kȍža, rȉba, jȁgoda, blȁto, jȕtro, sjȅme, vȉme, dȍbar, kȉseo, zdrȁvo, dȉgnuti, vȉdjeti, mȉsliti, mjȅriti, brȁti, pȁdati, gȍnīm, prȍsīm, jȅla, znȁla* i dr.? Govore li kajkavci jednako i riječi kao na pr.: *kȁmēn, mȉlōst, sȅdam, dȅsēt* i dr.?

[1] Akc. *bàtvo* čuje se u slavonskim govorima.

Izgovaraju li kajkavci jednako na pr.: *brä(t)stvo* i *brätа*, *mäčka* i *bäba*, *smökva* i *kòža* i dr.? Utječe li konsonantski skup na akcenat? Ima li u kajk. govorima paralelā za slovenski akcenat kao: *mâčka* pored *bába* (: štok. *mäčka* i *bäba)* i dr.?

Govore li kajkavci jednako na pr.: *krâva* i *krâvār*, *rîba* i *rîblī*, *bîstar* i *bîstrī*, *vîdjeti* i *vîdīm*, *mjêriti* i *mjêrīm*, *pädati* i *pädām* i dr.? Utječe li na izgovor duljina idućega sloga? Ima li u kajk. narječju paralelā za slovenski akcenat kao na pr.: *kráva — krâvar*, *ríba — rîbji*, *bístər — bîstri*, *víděti — vîdim*, *mériti — mêrim*, *pádati — pâdam* i dr.?

117. Kako izgovaraju kajkavci riječi kao na pr.: gen. sg. *òbraza*, *kòpito*, *lîsica*, *rukàvica*, *bògato*, *tònuti*, *lètjeti*, *lòviti* i dr.? Odgovara li na pr. akcenat na drugom *a* u *obraza* akcentu u *krava?*

Izgovaraju li kajkavci jednako na pr.: *bogato* i *boga(t)stvo*, *lisica* i *molitva?* Ima li gdjegod paralelā za slovenski akcenat kao: *bogáto — bogâtstvo*, *lisíca — molîtva?*

Izgovaraju li kajkavci jednako na pr.: *lìsica* i *lìsičjī*, *rukàvica* i *rukàvičār* i dr.? Ima li gdjegod paralela za slovenski akcenat kao: *lisíca — lisîčji*, *rokavíca — rokavîčar* i dr.?

118. Kako izgovaraju kajkavci riječi kao: *hváliti*, *čúvati*, *písati*, *kazívati* i dr.? izgovaraju li na pr.: *fālīti* ili *falîti?*

119. Izgovaraju li kajkavci lok. sg., gen., lok. i instr. pl. jednako kao gen. sg. u imenica kao: *kmẽt — kmẽta*, *òbraz — òbraza* i dr.? Ima li gdjegod paralelā za slovenski akcenat: gen. sg. *kméta*, *obráza* i lok. sg. *kmêtu*, *obrâzu*, gen. pl. *kmêtov*, *obrâzov*, lok. pl. *kmêtih*, *obrâzih*, instr. pl. *kmêti*, *obrâzi?*

120. Izgovara li se u kajk. govorima jednako na pr.: nom. *stärec* (: štok. *stärac)* i gen. *starca* (: štok. *stârca)*, nom. *opanek* (: štok. *òpanak)* i gen. *opanka* (: štok. *òpānka)* i dr.? Ima li u kajk. govorima paralelā za slovenski akcenat kao *stârəc — stârca*, *opânək — opânka* i dr.?

Ima li u kajk. govorima paralelā za slovenski akcenat kao: *prijâtel*, *učîtel* i dr.?

121. Izgovaraju li kajkavci jednako na pr.: nom. sg. *brdo*, *delo*, *sito*, *koleno* i dr. i nom. pl. *brda*, *dela*, *sita*, *kolena* i dr.? Ima li gdjegod paralelā za slovenski akcenat kao: nom. sg. *dêlo*, *kolêno* i dr. i nom. pl. *dêla*, *kolêna* i dr.?

122. Razlikuje li se u kajk. govorima na pr. *cvetje (: cvîjet)* i *šibje (: šîba)?*

*

123. Razlikuje li se gdjegod u kajk. narječju na pr. instr. sg.: *kožum*, *kobilum*, *jagodum*, *materjum* i dr. od nom. sg. *koža*, *kobila*, *jagoda*, *mati* i dr.? Ima li gdjegod paralelā za slovenski akcenat kao: instr. sg. *kôžo*, *kobîlo*, *jâgodo*, *mâterjo* i nom. sg. *kóža*, *kobîla*, *jágoda*, *máti?*

Ima li u kajk. narječju paralelā za slovenski akcenat kao: *nogâmi*, *rukâmi* i dr.?

124. Razlikuju li se u kajk. narječju imenice kao: *zgoda*, *zgrada*, *država*, *dubrava* i dr. od imenica kao: *koža*, *lisica?* Ima li paralelā za slovenski akcenat kao: *zgrâda* — *kóža*, *držâva* — *lisíca?*

125. Razlikuje li se u kajk. narječju na pr.: pridjev *babin* i imenica *baba*, *materin* i *mati* i dr.? Ima li paralelā sa slovenskim akcentom kao *mâterin* — *máti?*

126. Ima li u kajk. narječju paralelā za slovenski akcenat kao: *načnèm*, *otmèm* i dr.? (Ispor. „Rad“ *187*, 168/9).

127. Razlikuju li se u kajk. narječju infinitivi kao: *sesti*, *giniti* ‘ginuti‘, *videti*, *meriti*, *delati*, *rezati*, *miti*, *sejati* i dr.? od prez.: *sedem*, *ginem*, *vidim*, *merim*, *delam*, *režem*, *mijem*, *sejem?* Ima li paralelā za slov. akcenat kao na pr. *vídeti* — *vîdim?*

Kakav akcenat imaju prezenti kao: *obujem*, *kupujem* i dr.?

128. Kako imaju prezenat glagoli štok. tipa *mlátiti* — *mlâtīm?* Ima li prez. *mlátim* (tu znak ′ naznačuje neodređen uzlazan akcenat) pored *gradîm?* (Ispor. „Rad“ *187*, 171).

129. Razlikuje li se u kajk. narječju akcenat na pr. u 2. l. pl. prez. *pletete* i u 2. l. pl. imper. *pletete (: pletčte)?*

Razlikuje li se akcenat na pr. u inf. *hvaliti* i u 2. l. pl. imper. *hvalite?* Ima li paralelā za slovenski akcenat kao: *hvalîti (hváliti)* — imper. *hvalîte?*

130. Razlikuje li se akcenat u ptc. *grizel* od akcenta u prez. *grizem* i ptc. *tresel?*

Razlikuje li se na pr. ptc. m. *pekel*, *mogel* i dr. od f. *pekla*, *mogla?* Kakvo je *e* u *pekla?* kao *e* u *žena* ili kao *e* u *nebo?* Kakvo je *o* u *mogla?* kao *o* u *voda* ili kao u *koža?*

Razlikuje li se na pr. ptc. f. *videla* od m. *videl* i n. *videlo* i inf. *videti?*

Kakav akcenat ima ptc. preter. akt. glagolā kao *lòviti* — *lòvīm?*

Ima li kajk. paralelā za slovenski akcenat *lovîl* i *nalôvil* (: prez. *lovím)?*

Razlikuje li se akcenat na pr. u ptc. f. *tonila* ‘tonula‘, *bežala*, *prosila* i dr. od akcenta u ptc. n. *tonilo*, *bežalo*, *prosilo?* Ima li paralelā za slovenski akcenat kao na pr. *prosîla* — *prosílo?*

Je li akcenat jednak na pr. u ptc. *delal* — *delalo* — *delala?* Ima li paralelā za slovenski akcenat kao na pr. *délal* — *dêlala?*

131. Kakav akcenat ima ptc. preter. pas. kao: *digńen* 'dignut', *čišćen*, *delan*, *rezan* i dr.? Razlikuje li se akcenat na pr. u ptc. *delan* od akcenta u prez. *delam* i inf. *delati?* Ima li paralelā za slovenski akcenat kao na pr.: ptc. *dêlan* — inf. *délati* — prez. *dêlam?*

Kakav akcenat ima ptc. preter. pas. glagolā, koji imaju u kajk. govoru akcenat u prez. kao: *gostîm*, *gradîm* (: štok. *grâdīm)?* Je li u ptc. f. *goščena* i n. *goščeno* akcenat na *e?* Kakvo je to *e*, ako je naglašeno? je li kao *e* u *žena*, *selo?*

Neka pitańe za čak. govore.

132. Ima li štok. akcenat ` i ´ u primjerima kao *žèna* i *rúka?* Dolazi li u riječma kao: *nôž (— nóža)*, *rùkāv (— rukáva)*, gen. sg. *žènē*, instr. sg. *žènōm*, *žêđa*, *cvìjeće*, *kàmēńe*, odred. obl. *mlâdī*, instr. sg. *ńîm*, gen. sg. *ńê*, instr. sg. *ńôm*, 3. l. pl. *pèkū*, *mlâtīm*, *čûvām*, *vêžēm*, *pòčēti* i dr. akcenat ˆ ili akcenat ˜? govori li se na pr.: *nôž* ili *nõž*, *rukâv* ili *rukãv* i t. d.?

Govori li se u nekim govorima na pr.: *dîm* ili *dīm* (: štok. *dìm)*, *klîn* ili *klīn* (: štok. *klìn)*, *sîr* ili *sīr* (: štok. *sìr)*, *tovâr* ili *tovār* (: štok. *tòvar)* i dr.?

Govori li se na pr.: *stârca* ili *stărca* (: nom. sg. *stàrac)* *trgôvca* ili *trgõvca* ili *trgȍfca* (: nom. sg. *trgòvac)*, *divôjka* ili *divõjka* (: gen. pl. *divȍjāk)* i dr.?

133. Čuva li se duljina ispred akcenta i poslije akcenta? govori li se na pr. *rūkà* ili *rukà*, gen. pl. *jägōd* ili *jägod* i dr.? Utječe li možda na čuvańe duljine ispred akcenta kvantiteta samoga akcenta? govori li se: na pr. inf. *pītàt* pored ptc. *pitãl* ili *pitâl* (i prema tome *pitãlo* i *pitãla)*, nom. sg. *rūkà* pored instr. sg. *rukūn* ili *rukûn* i dr.?

134. Je li utjecaj konsonantskih skupova na kvantitetu vokala širi nego u kńiževnom govoru? Govori se na pr. i gen. sg. *vôska* (: nom. sg. *vȍsak)*, gen. sg. *nôhta* (: nom. sg. *nȍhat* 'nokat'), *brôskva* 'brẽskva', *vâdne* (pored *văvik)* i dr.?

135. Kad se prèmještā akcenat na proklitiku? Govori li se na pr. i: *pȍd ńega*, *zȁ ńega?*

Kako čakavci izgovaraju primjere kao: veli, *da je* prišal; — veli *da će mi* dat; — veli, *da ćete* prit — i dr.? (Ispor. §§. 88, 89, 91.)

136. Evo napose još nekoliko pitaña:

a) Kakav je akcenat u gen. pl. na *-i (-ih)* od imenica s akcentom u nom. pl. kao: *nȍži*, *kolȁči* i dr.?

Je li na pr. u gen. pl. *pomidori(h)* jednak akcenat kao u nom. pl. *pomidôri?*

b) Kakav je akcenat u lok. i instr. pl. u imenica s akcentom kao na pr.: *očí*, *postolí*, *nȍží*, *kolȁčí* i dr. u nom. pl.?

c) Kakav je akcenat u gen. pl. u imenica s akcentom kao na pr.: *kvȁrat — kvãrta* (ili *kvârta)*, *tovãr* (ili *tovâr) — tovãra* i dr.? je li gen. pl. *kvarãt* (ili *kvarât)*, *tovâr?* ima li gen. pl. kao *tȍvār?*

d) Je li *-a* u nom. (ak.) pl. n. dugo? govori li se na pr. *nebesã (nebesâ)?*

Povlači li se akcenat u nom. (ak.) pl. n. u imenica kao na pr.: *rãme*, *tjẽme*, *vîme* i dr.? govori li se na pr. nom. (ak.) pl. *rãmena* ili *ramenã (ramenâ)?*

e) Kakav je akcenat u gen. pl. u imenica s akcentom kao na pr. *kopȉto?* je li *kopît?*

f) Kakav je akcenat u lok. pl. *tloh (tleh)?*

g) Kakav je akcenat u gen. pl. u imenica ž. r. s akcentom kao na pr. *kãrta (kârta)?* je li *karãt* (ili *karât)?*

Govori li se na pr. gen. pl. *lopât* prema nom. sg. *lopȁta?*

h) Govore li čakavci određene oblike: *mâlī̆ (: mȁlo)*, *prâvī̆ (: prȁvo)*, *stârī̆ (: stȁro)* pored: *mlãdī̆ (: mlâdo)?*

Govori li se i na pr. *debêlī̆* prema neodređenom obliku *debẽl (debêl) — debȅlo?*

i) Razlikuje li se akcenat u zamjenice *ja* i na pr. u zamjenice *mi?*

Govori li se gen. pl. *nȁs*, *vȁs*, *ȉih?*

Kako se izgovaraju primjeri kao: *za me*, *za te*, *za se?*

j) Govori li se prez.: *sêden (: sȅsti)*, *dîgnen (: dȉgnuti)*, *rêžen (: rȅzati)*, *sêjem* ili *sîjem (: sȅjati* ili *sȉjati)* i dr.? Govore li čakavci gdjegod i na pr.: *mîslin (: mȉsliti)*, *dêlan (: dȅlati)* i dr.?

Kako se akcentuiraju prez. kao: *umren*, *zaprem*, *otmem*, *počnem*, *raspnem*, *nadmem se*, *otkem*, *užgem* i dr.? govori li se na pr. *umrẽn (umrên) — umrȅš — umrȅ — umremȍ — umretȅ — umrũ (umrû)?*

k) Je li 3. l. pl. na pr. *pȉtajū̆ (pîtajū̆)* ili *pȉtājū̆* prema 1. l. sg. *pîtām̆ (pîtām̆)?*

l) Govori li se na pr.: *mlãtēć̆ (mlâtēć̆)*, *vẽžūć̆ (vêžūć̆)* i dr.?

Oblici.

Deklinacija.

137. Koliko je sačuvana razlika starih osnova?

Govori li se na pr. i: *stran — strani* mjesto *strana — stranc*, *klup — klupi* mjesto *klupa — klupe* i dr.?

Koje imenice imaju dva roda? Govori li se na pr.: *glad* m. i *f.*, *jesen* f. i m., *rat* m. i *f.*, *zvijer* m. i *f.*, *bedro* i *bedra* i dr.? Govore li čakavci samo: *zvôn — zvönа* mjesto *zvöno* n.?

Govori li se *jetra* f. i *pluća* f. ili *jetra* n. pl. n. i *pluća* n. pl. n.?

Treba spomenuti, ako se koja imenica govori samo u sg. ili samo u pl. (različno od kńiževnog govora).

Imenice muškoga roda.

138. Koliko su sačuvani stariji oblici?

Koliko kajkavci govore stari ak. sg. (na pr. *nož)* mjesto gen. sg.? Govori li se gdjegod na pr.: daj mi *noža* — pored: pazi, stat ćeš *na nož —?*

Je li u kajkavaca obična sveza: *za muž (muš)?*

Govore li kajkavci stari vok. sg.?

Govore li gdjegod kajkavci u nom. (lok. i instr.) pl. *ci, zi* i *si* kao na pr.: *junaci, rozi, dusi* i dr.?

139. Kako se sklańaju imenice kao: *Đúro, Jóvo, góso, zéko* i dr.?

Čuje li se gdjegod i na pr. *Pavle — Pavleta?*

140. Koliko odgovara zbiļi obično učeńe o instr. sg. *putem* i *putom?* (Tu mogu odlučivati samo govori, gdje se ne govori *-om* mjesto *-em).*

141. Koje imenice imaju kraći i duži pl. kao na pr.: *miši* i *miševi, kļuči* i *kļučevi, puti* i *putovi* i dr.? (Ispor. Maretić Gram. §§. 137., 138. i 139.)

Imaju li čakavci i kajkavci na pr. nom. pl. na *-ovi (-evi)* u onih imenica, koje imaju u gen. pl. *-ov (-ev)?*

142. Imaju li čakavci i kajkavci gen. pl. i bez *-ov (ev)* ili *i(h)?* govori li se na pr. pet *koń* (mjesto: *końev* ili *końi, końih)?*

Koliko se u štok. govorima čuju gen. pl. na *-i?* Govori li se gen. pl. *pútī* mjesto *pútā?*

143. Govore li štokavci dat. lok. instr. pl. *końima* mjesto *końma?* Je li običnije *ļudima* ili *ļudma?* — Govore li gdjegod štokavci instr. pl. *ļudi* mjesto *ļudima (ļudma)?*

144. Govori li se ak. pl. *gosti* s prijedlogom *u* (na pr.: idem *u gosti)?* — Govori li se ak. pl. *ļudi?*

145. Govori li se u kajk. narječju lok. pl. na *-ah* (na pr. *bratah* ili *brataj)?*

146. Dolazi li od imenice *dân* gen. *dněva*, *dněvi*, dat. *dněvu*, *dněvi* i t. d.? — Govori li se: *dvá dnī*, *trí dnī*, *četirì dnī?* — Govori li se *blága dnê* mjesto *blagdana?*

147. Govori li se možda *mȍzak* — *mȍska* mjesto *mȍzak* — *mȍzga?* Govori li se gdjegod *mȍzag?*

148. Ima li pl. od *čovjek* (na pr. u čak. narječju)?

Imenice srednjega roda.

149. Koliko su sačuvani stariji oblici?

150. Govori li se instr. sg. na pr. *poļom*, *cvijećom* i dr. ili *poļem*, *cvijećem* pored *nožom*, *kraļom* i dr.?

151. Govori li se u gen. pl. *-ov(a)* kao na pr. *stablova* (mjesto *stabala)?*

Čuje li se gen. pl. *klupaka* mjesto *klubaka* od *klupko?*

Kako je gen. pl. od *pȕce?* govori li se *pûcā* ili *pȕtācā* (ili *pucétā* ili *pȕcētā)?*

152. Govori li se u dat. pl. *-am*, u lok. pl. *-ah* i u instr. pl. *-ami*, na pr. *brdam*, *brdah*, *brdami?*

153. Ima li lok. pl. na *-oh* (na pr. *vratoh)?*

Govore li čakavci i lok. pl. *tloh?* — Govore li čakavci i: *po tlohu* (kao da je nom. sg. *tloh)?*

154. Kako je gen. sg. od imenica kao: *burence*, *psetance*, *djetešce* i dr.? govori li se: *burenca*, *psetanca*, *djetešca* ili *burenceta . . .?*

155. Ima li *psȅto* gen. sg. *psȅteta* (mjesto *pseta)?*

156. Kako se u kajk. narječju govori pl. od *koleno?*

Imenice ženskoga roda.

157. Koliko se *i*-osnove povode za *a*-osnovama? Govori li se na pr. i gen. *koste* (prema *vode)* mjesto *kosti?* Govori li se i nom. (ak.) pl. *koste*, *oče*, *uše* i dr.? Govori li se na pr. prema instr. sg. *košćom* i dat. lok. instr. pl. *košćama?* Govori li se i nom. sg. *mašća* (mjesto *mâst)?*

158. Čuju li se u čak. govorima nom. kao: *criki*, *loki*, *smoki*, *tiki* i dr.? Kako je ak. sg. od takih nominativa? Imaju li čakavci i nom. sg. *crekav (crikav)?*

Imaju li kajkavci nom. sg. *kri* (mjesto *krv)?*

159. Koliko se čuvaju stariji oblici?

160. Govori li se u dat. i lok. sg. *-e* (mjesto *-i*) i u jekavskim govorima?

161. Kako je s dat. i lok. kao: *ruci — ruki, nozi — nogi, snasi — snahi* i dr.? Čuju li se dat. i lok. kao: *gusci, trsci, dasci* i dr.?

162. Ima li vok. sg. *ujno?*

Kako je vok. od imenice m. roda *ćaća?* je li *ćaće?*

163. Kako je s instr. sg. kao *sȍli* i *sôļu?* Bi li se kazalo na pr.: pospi *soļu* — i: ne posipaj *pokvarenom soli* — *?*

164. Koje imenice imaju u gen. pl. *-i?*

Prelaze li neke *i*-osnove među *a*-osnove i u gen. pl.? govori li se (na pr. u čak. narječju) gen. pl. *misal (: mislī)?*

165. Kako je gen. pl. od imenica kao: *šipka, taļiške, zipka, ženidba, svjedoģba* i dr.? Ne govori li se na pr. i: *šipaka* (mjesto *šibaka), taļišaka* (mjesto *taļižaka), zipaka* (mjesto *zibaka*[1]) i dr.? Ne bi li se reklo i *svjedoģaba* (mjesto *svjedočaba),* kao što se govori gen. pl. *ũsānā* (mjesto *ustana)* od *usna* (mj. *ustna)?*

Kako je gen. pl. od *šàragļe?* govori li se *šàragāļā* (mjesto *šàrāgļā)?*

166. Govori li se gen. lok. du. *nogu* i *ruku* (s kakim akcentom)? Služe li ti oblici i za gen. i lok. pl.? — Čuje li se gen. pl. *slugu* za gen. pl.? — Čuje li se gdjegod za gen. i lok. pl. *pètū* od *péta?*

Čuju li se oblici: *noguva, rukuva; formija, lađija* i dr. mjesto: *nogu, ruku; formi, lađi* i dr.?

167. Govori li se za gen. pl. *oči, uši* mjesto *očiju, ušiju?*

168. Služe li oblici: *očiju* i *ušiju* i za lok. pl.?

169. Kako se u čak. narječju sklańaju imenice: *oči* i *uši?*

170. Je li u kajkavaca običnije *vuha* ili *vuši?*

171. Kako se sklańaju zbirne imenice kao *čeļad?* Je li običnije u dat. *čeļadi* ili *čeļadma?* — Govori li se *čeļadma* i za instr. (mjesto *čeļadi* ili *čeļađu)?*

Čuje li se za dat. lok. instr. *djecama* mjesto *djeci* i *djecom?*

Govore li kajkavci zbirnu imenicu *braća* ili pl. *brati?*

172. Govori li se pl. *jasli, gusli* mjesto *jasle, gusle?*

173. Govori li se pl. *prsi, pleći* ili *prsa, pleća?*

174. Ima li što osobito u deklinaciji imenica: *mati* i *kći?*

Govore li kajkavci instr. sg. samo *materjum (materjom)?*

[1] Za gen. pl. kao *šipaka* (mjesto *šibaka)* ispor. na pr. gen. pl. *mrešaka* (mjesto *mrežaka)* od *mreška* (v. Akadem. Rječn.).

175. Je li *doba* još imenica ž. roda kao u nekim čak. govorima, gdje se govori *dobȁ*, ili je indeklinabilna riječ?

Ima li možda *doba* neke padeže prema deklinaciji imenica kao *selo*? govori li se možda na pr.: u *starom dobu* (mjesto: u *staro doba*)?

Govori li se imenica *dôb — dȍbi* onako, kako uči gramatika?[1]

176. Kako se sklaňa imenica m. roda *šura*?

Pridjevi.

177. Koliko je sačuvana stara razlika u deklinaciji neodređenih i određenih oblika? Govori li se na pr. *žútōga* mjesto *žúta*?

Imaju li čakavci u dat. i lok. sg. f. neodred. oblik na *-e (-i)* mjesto *-oj*? — Govore li kajkavci u dat. i lok. sg. f. odred. oblik na *-e (-i)* ili na *-oj*?

Dolazi li odred. oblik i u predikatnoj službi? govori li se na pr.: on je *jaki*?

Je li običan neodred. oblik *velik*?

178. Bi li se gdjegod moglo čuti na pr.: *dobar čovječe* (mjesto *dobri čovječe*)?

179. Kako se sklaňaju posvojni pridjevi kao: *očev*, *Petrov*, *ženin* i dr.?

Ima li nom. sg. kao na pr.: *očevi*, *Petrovi* i dr.?

180. Kako se u kajk. i čak. govorima upotrebļavaju oblici na: *-ega*, *-em(u)* mjesto *-oga*, *-om(u)*? govori li se na pr. *malega*, *malem(u)*?

181. Kako se upotrebļavaju oblici: *-oga (-ega)*, *-og (-eg)*; *-omu (-emu)*, *-om (-em)*?

182. Govori li se lok. sg. *-omu* (mjesto *-om* i *-ome*)?

183. Imaju li kajkavci u instr. sg. m. n. *-em* ili *-im*? Govore li instr. sg. m. n. na *-em* i u pridjeva kao *loš*?

184. Govore li kajkavci gen. lok. pl., dat. pl. i instr. pl. na *-eh*, *-em* i *emi*?

185. Kako se upotrebļavaju u štok. govoru dat. lok. instr. pl. na *-ima* i *-im*? govori li se i na pr.: sa *starina* ļudima (mjesto: sa *starim* ļudima); — nije došao u *starim* čizmama, nego u *novima*?

---

[1] Čuje li se i u prostonarodnom govoru adj. *stȁr* za naznačivaňe dobi? Čuje li se i u čisto štok. govoru na pr.: *kako* je *staro* tvoje dijete (mjesto: *koliko* je *godina* tvome djetetu)?

186. Govori li se prema *sam* i *sami?*

Ostaje li *sam* u svezi: *sam sebe, sam sebi, sam sobom* uvijek u nom.?

187. Govori li se n. *svo* (mjesto *sve)?*

Kako se uopće govori prema nekadašńem *вьсь?*

188. Govori li se gen. pl. *svih (svijeh)* mjesto ak. pl. *sve?*

189. Govori li se gdjegod *podrug* kao pridjev? bi li se reklo na pr.: popili su *podrugu litru* vina (mjesto .... *podrug litre)?*

190. Ima li izuzetaka u tvorbi komparativa od pravila, po kome je *mlâđī* od *mlâd*, a *ràdijī* od *ràd?* govori li se na pr. komp. *čïšćī* (mjesto pravilnoga *čistijī)* od *čïst?* Bi li se mogao potvrditi komp. *svĕćī*[1]*)* od *svêt?*

191. Koliko se razlikuje tvorba komparativa u čak. i kajk. govorima od tvorbe u štok.?

Govore li kajkavci komp. *ležeši* (: štok. *lakši), debleši* (: štok. *debļi)?*

192. Jesu li obični komp. *dïļī* (značeńe?) i *mïńī?*

193. Ima li *krĕpak* komp. *krĕpļī?*

194. Govore li se komp. *dugļi, lagļi* i *mekļi?* — Upotrebļava li se *-ļi* uopće kao nastavak za komparativ? govori li se možda i: *tvrdļi* (mjesto *tvrđi), suhļi* (mjesto *sušī), višļi* (mjesto *viši)* i dr.?

Zamjenice.

195. Govore li kajkavci i čakavci *jaz* mjesto *ja?*

196. Govore li i štokavci ikavci i jekavci dat. lok. sg. *mene, tebe, sebe?*

Razlikuje li se u kajk. narječju gen. ak. *mene, tebe, sebe* od dat. lok. *mene, tebe, sebe?*

Koliko se u čak. narječju prema nekadašńem *мънѣ* govori *mane (mani)?* Govore li čakavci prema dat. lok. *mane (mani)* i gen. ak. *mane* (mjesto *mene)?*

197. Govori li se u instr. sg. *menom, tebom, sebom?*

Govore li kajkavci instr. sg. *mnom (mnum)?* — Rastavļa li se u čak. narječju uvijek vokalom skup *mn* u *mnom?* govori li se na pr. *manun?*

198. Je li običan dat. sg. *si* (mjesto *sebi)?*

199. Kako je dat., lok. i instr. pl. od *mi* i *vi?*

Govore li kajkavci *nama* i *vama* samo za dual?

---

[1] Takav se komp. govori na pr. na Lastovu, a nalazi se i u starih slavonskih pisaca.

Govore li se oblici: *ni*, *vi* za dat. i *ne*, *ve* za ak.?

200. Je li običnije na pr.: *za me*, *za te*, *za se* ili *za mene*, *za tebe*, *za sebe?*

201. Govore li kajkavci i čakavci oblike: *mi*, *me*, *ti*, *te*, *si*, *se* ortotonički mjesto *meni*, *mene* i t. d.? čuje li se na pr.: *mi je* dal —?

Govore li se obrnuto duļi oblici mjesto kraćih?

202. Govori li se: *ńeg*, *ńem* mjesto *ńega*, *ńemu?*

203. Govore li kajkavci na pr. *jega* mjesto *ńega?*

204. Kako je u kajk. narječju dat. (lok.) *ńoj*, *joj?* govori li se *ńi*, *ji* (na pr.: on *ji* je rekel)?

205. Govori li se ak. *ju* i drukčije, nego što uči gramatika?

206. Govori li se: *jih*, *jim* (mjesto *ih*, *im*) i u primjerima kao: kad *jih* je vidio; zar *jim* je rekao?

207. Govore li štokavci ak. pl. *ńe* (enkl. *je*) mjesto *ńih* (enkl. *ih*)? Dolazi li u čak. i kajk. govorima gen. *ńih* mjesto ak. *ńe?*

208. Je li običnije: *za ń*, *preda ń*, *uza ń* i dr. ili: *za ńega*, *pred ńega*, *uz ńega?* — Čuje li se oblik *ńga* (na pr. *za ńga*)?

209. Govore li kajkavci i čakavci oblike: *mu*, *ga* ortotonički mjesto duļih *ńemu*, *ńega?* čuje li se na pr.: *ga je* videl?

210. Govori li se gen. sg. *ńe* mjesto *ńe(zi)n*, na pr.: to je *ńe* čovjek?

211. Govore li kajkavci *jegov* mjesto *ńegov?* Kako govore kajkavci *ńe(zi)n?*

Govori li se *ńihan* ili *ńin* (prema f. *ńina* i n. *ńino* mjesto *ńihna*, *ńihno*) mjesto *ńihov?* — Govore li čakavci *ńih* mjesto *ńihov?*

212. Govori li se *ta* mjesto *taj?*

Govori li se *ti*, *ovi*, *oni* mjesto *taj*, *ovaj*, *onaj?*

Govori li se *ov*, *on* mjesto *ovaj*, *onaj?*

Govori li se u kajk. i čak. govorima *tajsti* ili *tisti* i t. d. (mjesto „*taj isti*“)?

213. Koliko je sačuvana nekadašńa zamjenica *сь?* Govore li čakavci na pr.: *sega leta*, *seg utra*, *sigoda* i dr. i kajkavci na pr.: *se noči* i dr.? Što znači u kajkavaca *se noči* (= ove noći?) i *snoči*[1] (= sinoć?)?

214. Čuje li se i u štokavaca *tega*, *tem(u)* mjesto *toga*, *tom(u)?* Koliko se uopće u čakavaca i kajkavaca čuju u zamjenica oblici na *-oga*, *-omu?*

---

[1] Ispor. *snočka*.

Govore li kajkavci na pr. i *mega, memu* mjesto *mojega, mojemu?*

Govore li kajkavci i dat. lok. sg. f. na pr. *te (ti)* mjesto *toj?*

Govore li kajkavci instr. sg. m. n. *tem*, gen. lok. pl. *teh*, dat. *tem*, instr. *temi?* Kakvo je *e* u tim oblicima?

215. Govore li kajkavci svagdje *gdo* ili *što* mjesto *tko?* Kako govore kajkavci mjesto *nitko?* govore li i *ništе (ništče)?*

216. Govore li kajkavci mjesto *što* svagdje *kaj?* Govore li kajkavci *niš* pored *nikaj* mjesto *ništa?*

Kako se uopće u kajk. i čak. narječju govori *nešto* i *ništa?*

217. Kako se u čak. i kajk. narječju govori zamjenica *koji?* Čuje li se u kajk. narječju *ki* ili *k(o)teri?*

Govore li kašto i štokavci ak. *kojega* mjesto *koji?* Bi li se moglo čuti *kojega* i mjesto *koje* (na pr. dijete, *kojega* sam vidio)?

218. Govore li štokavci *kôga, kôm(u)* mjesto *kòjega, kòjem(u)?*

219. Govori li se *čigov (čegov)?*

220. Što je običnije: *čega* ili *česa?*

221. Govore li kajkavci *kaj za (jedan)* mjesto *kakav?* čuje li se na pr.: *kaj* je to *za jeden* dečko ili: *kaj* je to *za* dečko?

222. Govori li se na pr.: *nekolika čovjeka, nekolika djeteta* i *nekolike žene* (mjesto *nekoliko ļudi, nekoliko djece, nekoliko žena)*, gdje *nekolika* i *nekolike* znači 'mańe od pet'?

Brojevi.

223. Ima li što starinsko? Govori li se na pr. u čak. narječju *jedanadeste?*

224. Govori li se gdjegod *četiri* za m. rod, *četira* za sr. rod i *četire* za ž. rod?

225. Govori li se *dvjèsta, dvjèsti*[1] ili *dvije stotine, dvìjesto (dvîsto)?* — Govori li se *trìsto, četirìsta?*

226. Kako govore čakavci i kajkavci prema štok. *trèći?*

227. Kako je redni broj na pr. od 500?

228. Kako se govori: *dvadeset i jedan* ili *dvadeset jedan, dvadeset i prvi* ili *dvadeset prvi?*

229. Jesu li poznati brojevi: *samodrugi, samotreći* i t. d.

230. Kako se sklańaju brojevi: *dva, tri, četiri?* Čuje li se *dvima (dvjema)* za m. rod kao u onoj pjesmi: zapovjedi gospod Bog *dvjema* trima anđelom —?

---

[1] Je li svuda takav akcenat?

Sklańaju li se u kajk. narječju brojevi: *dva, tri, četiri* uvijek kao pridjevi?

Čuje li se u čak. narječju *dvima (dvema)* za instr.?

231. Kako se u kajk. narječju sklańaju brojevi od 5 dalje? Čuje li se na pr. gen. *petih*, dat. *petem*, instr. *petmi*, *sedmemi* i dr.? Kako bi kajkavac rekao na pr.: kvočka *sa deset* pilića?

232. Kako se pomažu štokavci, kad im zatreba koji padež bez prijedloga od broja, koji se ne sklańa? Kako bi narod izrekao na pr. dat. od: *pet kćeri?* bi li rekao *pet kćerima* (na pr.: ostavio je svojim *pet kćerima)* ili kako drukčije?

233. Što je običnije u štokavaca: *kod dvije žene* ili *kod dviju žena?*

234. Bi li se reklo na pr.: smisao *ova dva pisma* ili smisao *ovih dvaju pisama?* (Ispor. Maretić Gram. § 243b.)

235. Bi li se reklo na pr.: *mi dva* ili *nas dva*, *mi dvojica* ili *nas dvojica*, *oni tri* ili *njih tri* i dr.?

236. Govori li se na pr.: *dvoje jaja*, *dvoje koňa*, *troje sviňa* i dr. pored *dvoje pilića*, *dvoje jaradi?*

237. Jesu li obični oblici: *četvórga* — *četvórma* — *četvórme* od *četvoro*, *petórga* .... od *pètoro* i dr.?

238. Kako bi bio dat. od *ovo dvoje djece?* bi li bilo: *ovomu dvoma djece?*

239. Čuje li se *dvojica*, *trojica*, *četvorica* .... *koňa*, *volova?* ili se te imenice upotrebljavaju samo za mušku čeljad?

Konjugacija.

Infinitiv.

240. Govori li se u štok. i kajk. narječju inf. bez *-i?* — Imaju li čakavci inf. na *-ti (-ći)?*

241. Govori li se *sjednuti* mj. *sjesti*, *(do)nesti* ili *(do)nijeti*, *spasti* ili *spasiti*, *pljeti* ili *plijeviti*, *živsti (žiti)* ili *živjeti*, *dignuti* ili *dići*, *vrijeći (vrći)* ili *vršiti*, *žèti* ili *žnjeti*, *(o)djeti* ili *(o)djesti*. *jahati* ili *jašiti*, *iti* ili *ići* i dr.?

Govori li se *rijeti* mjesto *reći?* — Imaju li čakavci i kajkavci inf. prema štok. *donijeti*, *ponijeti* i dr.?

Govore li čakavci *(vaz)est* mjesto *vazet(i)?* Govore li čakavci i inf. *zent* (mjesto „*zemt*“ prema prez. *zemen;* ispor. *pantiti* pod br.

24.) mjesto *zet* 'uzeti'? — Govore li čakavci i inf. *štat* (t. j. čitati) prema prez. *šten, šteš?*

Govore li kajkavci i čakavci *imeti (imiti)* ili *imati?* Govori li se gdjegod na pr. inf. *imeti* i ptc. *imal*, ili obrnuto ptc. *imel* i inf. *imati?*

242. Koliko se u čak. narječju govore inf. IV. vrste na *-et* (na pr. *govorẽt)*? — Govore li i štokavci u inf. nekih neprelaznih glagola IV. vr. *-jeti* (na pr. *virjeti* mjesto *viriti)?* — Govori li se gdjegod *mrzjeti* mjesto *mrziti?* — Govori li se gdje *mńeti* mjesto *mniti?*

Koliko se u štok. govorima pored *-metati, -pletati* govori *-mijetati* (ikav. *-mitati), -pļetati* (ikav. *-plitati)?*[1]

Govore li se inf. kao *(u)mrti* mjesto *umrijeti?*

Govori li se prema prez. *krećem, mećem, šećem* i dr. i inf. *krećati, mećati, šećati* i dr.? Govori li se možda i *drćati* prema prez. *drćem* (mjesto *dršćem)?* — Govore li kajkavci uvijek inf. na *-uvati* prema prez. na *-ujem* (na pr. *kupuvati: kupujem)?*

Imaju li kajkavci inf. na *-nuti* mjesto *-niti?* govore li na pr. *tonuti* mjesto *toniti?*

Govori li se i u čisto štok. krajevima *-našati* (mjesto *-nositi) -važati* (mjesto *-voziti)?* govori li se na pr.: *(do)našati, (do)važati?*

Govore li štokavci *preporučati* mjesto *preporučivati?*

Prezenat.

243. Govori li se 1. l. sg. *viđu, veļu, voļu?*

244. Govori li se: *padem* ili *padnem, živem* ili *živim, (po)čnem* ili *(po)čmem, žńem (žańem)* ili *žeńem, (o)djenem* ili *(o)dijem* ili *(o)djedem, (pro)ždrem* ili *(pro)žderem, (o)trem* ili *(o)tarem, vrim* ili *vrem, bdim* ili *bdijem*,[2] *(do)zivam* ili *(do)zivļem, (sa)gibam* ili *(sa)gibļem, motam* ili *moćem*[3], *(po)gnam* ili *(po)ženem (porenem*[4]*), rvem se* ili *rvam se, tkam* ili *čem* ili *tkem, žgam* ili *žgem, sem* (od *sati)* ili *sisam* (od *sisati), dajem* ili *davam, (za)državam* ili *(za)držajem, obećavam* ili *obećajem, kazivam* ili *kazujem, (iz)idem* ili *(iz)iđem* ili *(iza)đem, jem* ili *ijem* (pored *jedem), grem* ili *gredem* i dr.?

Govore li kajkavci samo *vlečem* mjesto *vučem?*

---

[1] U Slavoniji se čuje na pr.: *(raz)mítati, (ràs)plitati.*

[2] Govori li uopće gdjegod narod *bdjeti?* Kajkavci govore obično *čuti*, a štokavci *biti budan, ne spavati.*

[3] Tako se čuje gdjegdje u Slavoniji.

[4] Neki štokavci kao da uopće nemaju glagola *gnati.*

Kako je u kajk. i čak. narječju prez. od *zabiti* 'zaboraviti'?[1]

Govore li kajkavci prez. *plujem* (prema inf. *pluti)?*

Govore li čakavci prez. *din* 'govorim'? u kojim licima?

Govori li se prez. *dešem?*

Govore li kajkavci *budem* ili *bum* (ili s drugim refleksom glasa *ą)?*

Čuje li se gdjegod prez. *bidem* mjesto *budem?*

Kako se prema *-vijem* (na pr. *zapovijem), vim, vem* govori 3. l. pl.? Ima li razlika u značeńu u prez. *znam* i *vem (vim)?*

Govori li gdjegod narod i na pr. *slomijem* (mjesto *slomim)* prema *popijem?*

245. Govore li kajkavci *hočem* ili *hoču, možem (morem)* ili *mogu* i *nečem* mjesto *neču?*

Govori li se (na pr. u kajk. narječju) 2. l. pl. *daste, jeste, veste?* Govori li se i *greste* 'gredete'? ili *vidište, znašte* mjesto *vidite, znate?*

Govori li se 3. l. pl. kao *peču* mjesto *peku?* Govori li se i 3. l. pl. *moru* mjesto *mogu?*

Koliko se 3. l. pl. razlikuje od književnoga govora? Govori li se (na pr. u kajk. narječju) 3. l. pl. *letiju, držiju, moliju; ideju, pečeju, pišeju; idedu, pečedu, bacidu, pišedu; goru, molu* i dr.?

Govori li se prema *znājū — znádū* i *dājū* mjesto *dádū?*

Čuje li se 3. l. pl. *hote* (i enkl. *te)* mjesto *hoće* (enkl. *će)?*

246. Govore li kajkavci 2. l. sg. *hoči* i *neči* mjesto *hočeš* i *nečeš?*

247. Kako je u štok. govorima s oblicima *hoš* i *moš?*

248. Govore li se u čak. narječju oblici: *san, si, je, smo, ste, su* i: *ću, ćeš, će, ćemo, ćete, te (će)* i ortotonički? Dolazi li u istom govoru ortotoničko *san* .... i *ću* .... pored *jesan* .... i *hoću?*

Ne govore li i mnogi štokavci za 3. l. sg. ortotonički *jȇ* mjesto *jest(e)?* na pr. Je li vidio? — *jȇ!*

Govore li kajkavci i 1. 2. l. *jes* (mjesto *jesam, jesi)* i *nis* (mjesto *nijesam, nijesi)?* Kako kažu kajkavci *nije?*

Aorist.

249. Koliko je taj oblik običan?

250. Govori li se aorist od trajnih glagola?

251. Kako je aorist: *pogiboh* ili *poginuh?*

252. Ima li aorist *čudoh* mjesto *čuti* i *moradoh* mjesto *morah?*

---

[1] Govore li štokavci taj glagol?

Imperfekat.

253. Koliko se govori još taj oblik?

254. Imaju li kajkavci imperf. *beše* 'opus erat'?

Govore li čakavci impf. kao: *hojah(i), hojašeš, hojamo* ... ili *bihi* ili *bijahi, bišeš, bihomo* ili *bišemo* ...?

255. Je li od *trti* impf. *tȓāh* ili *trâh?*

Imperativ.

256. Govori li se za 1. l. pl. na pr. *da pijemo* ili *pijmo?*

257. Čuje li se na pr.: *nòsi* te đavo! mjesto: *neka* te *nȍsī* — *?*

258. Izriče li se zabrana sa *neka, nekate?* govori li se na pr.: *neka* dirati, *nekate* dirati (mjesto *nemoj, nemojte)?*

259. Izriču li kajkavci zabranu samo sa *naj, najte?*

260. Čuje li se imper. *dadi, znadi; jeđi, viđi?*

Govore li kajkavci samo *ječ, ječte* i *(po)več, (po)večte?*

Govore li kajkavci imper. *vič?*

261. Govori li se na pr. *broj* ili *broji?*

Kako je u čakavaca, koji govore na pr. *broj*, imper. prema prez. *glojem?* govori li se *gloji* ili *gloj?*

262. Govori li se imper. *pomagaj* — *pomagajte* onako, kako uči gramatika? (Ispor. Maretić Gram. §. 299 b.).

263. Čuje li se na pr. i: *peči, reči, teči, leži, žeži* i dr. mjesto: *peci, reci, teci, lezi, žezi?*

264. Govore li kajkavci prema imper. *pletete (: pletéte)* i na pr.: *bežete, prosete, pišete* i dr. mjesto *-ite?*

265. Šta znači imper. *lezi?* znači li samo 'legni' ili 'ostani ležeći'?

Kondicional.

266. Koliko se upotrebljavaju književni oblici: *bih, bi, bismo, biste. bi?* Upotrebljava li se *bi* za sva lica sg. i pl.?

267. Kako je kondic. u čak. narječju? Ima li 1. l. sg. *bih* (mjesto *bin)*, 1. l. pl. *bismo* (mjesto *bimo* ili *bihmo)*, 2. l. pl. *biste* (mjesto *bite)?*

Particip preter. akt.

268. Govori li se *rastao* ili *rasao?*

269. Govori li se: *io* ili *jio* (pored *jeo)*, *(do)nio* ili *(do)nesao*, *pleo* (f. *plela)* ili *plio* (f. *plela)*, *mlio* ili *mleo*, *žeo* ili *žńeo*, *vidio*

ili *viđeo* prema *viđela* (mjesto *vidjela*), *pao* ili *pa(d)nuo*, *digao* ili *dignuo?*

270. Govori li se na pr. *(ü)mŕo* ili *(ü)mrō?* — Govori li se na pr. *tŕo* pored *òtrō?*

271. Govori li se prema inf. *truhnuti* i ptc. *truhao — truhla — truhlo* (kao *usahao — usahla — usahlo*)*?*

272. Govore li čakavci *išal* mjesto *šal?*

Particip preter. pas.

273. Govori li se: *krađen* ili *kraden*, *(o)trešen* ili *(o)tresen*, *(do)vežen* ili *(do)vezen*, *(u)grižen* ili *(u)grizen*, *(do)nešen* ili *(do)nesen?* Govori li se i na pr. *ubođen* mjesto *uboden?*

274. Čuje li se ptc. *(do)nijet* mjesto *(do)nesen?*

275. Govori li se *(o)pļet* ili *(o)plijeven*, *(sa)mļet* ili *(sa)mļeven?*

276. Govori li se *žet* ili *žńeven?*

277. Govori li se *ubiven* mj. *ubit* ili *ubijen?*

278. Govori li se *(pro)ļeven* mj. *(pro)lit* ili *(pro)liven?*

279. Govori li se *dobijen* mj. *dobiven* ili *dobit?*

280. Govore li kajkavci ptc. druge vrste samo na *-ńen* (na pr. *digńen* mjesto *dignut*)*?*

281. Govori li se na pr. *nȍsīt* mjesto *nošen?*

282. Govori li se: *zaklan* ili *zaklat*, *držan* ili *držat*, *čuvan* ili *čuvat*, *kazivan* ili *kazivat* i dr.? — Je li običnije: *udana* ili *udata?*

Prilog prez.

283. Govore li se u kajk. narječju prilozi na *-ečki* (na pr.: *ležečki*, *sedečki*, *stoječki* i dr. i *skrivečki)* mjesto na *-eč?*

284. Tvori li se prilog prez. uvijek prema 3. l. pl. prez.? Govori li se na pr. i *vikajući* (: 3. l. pl. *viču*)*?*

Prilog preter.

285. Koliko se govori taj prilog?

286. Čuje li se prilog preter. od trajnih glagola?

287. Govori li se: *sjedav(ši)* ili *sjednuv(ši)*, *digav(ši)* ili *dignuv(ši)?*

288. Ima li gdjegod razlika u porabi oblika na *-v* i *-vši?*

Složeni glagolski oblici.

289. Govore li gdjegod kajkavci futur sa *ću?*

290. Govori li se gdjegod *biti ću* mjesto *bit ću (biću)* ili *tresti ću* (mjesto *trest ću*, *trešću*)*?*

291. Govori li se *budem* s partic. preter. akt. od trenutnoga glagola mjesto prostoga prezenta u primjerima kao: ako ti *bude rekao* (mjesto *rekne)*, ne boj se —?

292. Govore li se oblici: *dadbudem, htjedbudem, imadbudem, mogbudem, smjedbudem, znadbudem?*

293. Bi li se *je*, koje se često izostavļa iza *se* (na pr.: on se nasmijao — mjesto: on se *je . . .)*, izostavilo i u primjerima kao: boļe *se* pošteno sakriti no sramotno prikazati? — Govori li se možda u takim događajima *sē?*

Dodatak glagolskim oblicima.

294. Kako se izriče pasiv?

Govori li se gdjegod na pr. *bivam tučen* (mjesto: *tuku me)?*

Šta znači na pr. *hvaļen sam?* Znači li ono, što lat. 'laudor' ili 'laudabar'?

Tvorba riječi.

295. Istraživač treba da pazi na rjeđe nastavke. Tako na pr. za nastavak *-eļak* veli Maretić (Gram. str. 309.) da se nalazi samo u riječi *brdéļak*, no u Slavoniji se govori i *bržeļak* (mjesto *brežuļak)*, i to će istraživač zabiļežiti.

296. Istraživač će paziti i na to, na kakvu osnovu priańa koji nastavak. Tako se na pr. nastavak *-aļka* veže gotovo samo s osnovama glagola V. vr. (ispor. Maretić Gram. str. 299), ali u Slavoniji govore i na pr. *tèpāļka* 'pala, kojom se lopta tepe (odbija)', gdje je taj nastavak prionuo k osnovi glagola I. vr.

297. Istraživač će paziti i na kompozite; istaći će na pr. ako koji kompozit ima drugo značeńe, nego što ga ima onaj tip kompozita (ispor. na pr. razliku u značeńu riječi: *vodonoša* 'vodar, vodarica' i *kruhopeča* 'vrijeme, dok se kruh ispeče')?

298. Tako će istraživač paziti, kako postaju složeni glagoli (na pr. u čak. narječju treba paziti, ima li složenih glagola sa *vi-* mjesto *iz-)* i kako imaju značeńe. Je li na pr.: *pohoditi. poznati* i dr. v. pf. ili v. impf.?

Istraživač kajk. govora spomenut će na pr., ako kajkavci govore *od* mjesto *ot* i u *oditi* ili *pre-* mjesto *pro-* u glagola kao na pr. *prešel* (mjesto *prošel)* je — i dr.

*

Sintaksa.

Rečenica.

Sročnost.

299. Bi li se reklo: do nedjelje *ću* doći ja i on — ili: do nedjelje *ćemo* ...; — kad *sam* ja i on došli — ili: kad *smo* ...; — kao *si* ti i on bili — ili: kad *ste* ... —?

300. Dolazi li uz *vi* u poštovanu pridjevna riječ uvijek u pl. m.? Bi li se gdjegod moglo od naroda čuti na pr.: Vi ste, gospodine, *kazao* (mjesto *kazali*); — Vi ste, gospođo, veoma *dobra* (mjesto *dobri*) i dr.? — Bi li gdjegod kajkavac kazao na pr.: *oni* su, gospon, *rekel* (mjesto *rekli*)?[1]

Govore li čakavci *majko moji* mjesto *majko moja?*

301. Bi li se u štok. govorima reklo: sluge su se *nasmijali*; — moje su se sluge *obradovali* — i dr.? (Ispor. Maretić Gram. § 400.)

Kako se u kajkavaca slažu imenice kao *sluga?* Govore li kajkavci na pr.: *dva sluge* (: štok. *dvije sluge*), *ovi sluge* i *ovi slugi?*

Govore li čakavci na pr.: *moje dica*, *moje braća* i dr. kao i: *ove sela*, *naše goveda* (na pr.: *naše* su *goveda šle* ća) i dr.?

302. Kako se u kajk. i čak. narječju slažu brojevi *dva*, *tri*, *četiri?* Govore li kajkavci na pr.: *dva (tri, četiri) brata* ili *dva (tri, četiri) brati?* Govore li kajkavci na pr. *dve lete* pored *dva brati?*

303. Bi li štokavci rekli: imao je dva sina, *koja* su *oba umrla* (mjesto ... *koji* su oba *umrli*)? — Kako bi to rekao kajkavac i čakavac?

304. Kako se slažu prilozi: *koliko*, *toliko*, *malo*, *mnogo*, *nekoliko*, *više*, *najviše?* Bi li se reklo na pr.: najviše naših ljudi *trguje* — ili: ... *trguju* —?

305. Kako se u kajk. narječju slažu brojevi od 5 dalje? Bi li se reklo na pr.: *došli* su sedem *vragi*; — vezda se *ovi šest bratof spominaju* —?

Negacija.

306. Bi li kajkavci rekli drukčije, nego što je na pr. u ovim rečenicama: to ne bilo, *niti ne* bu; oni nisu znali, *niti nigdo*, da

[1] Koliko se u čak. narječju govori *Oni* (mjesto *Vi*) kao u kajk. narječju?

je prešel; — ti *niti ne* znaš, kaj si fčinil; — neče ga dati *ni* za *nikakve* peneze —?

307. Govori li se gdjegod *vijek* uz negaciju u značeńu 'nigda'?

Red riječi.

308. Ima li primjera za rastavļaňe atributa od imenice kao u primjeru: kad vidi, *kakvo* je Bog *čudo* učinio —?

309. Potvrđuje li se ovakav namještaj riječi: poslije dugoga *o tom* dogovarańa; — sjeti se svoga *za novčić* kupļenoga mačka —?

310. Bi li se reklo: lotre *s pomoću kojih* se burad na kola tovare —? (Ispor. Maretić Gram. § 436c.)

311. Bi li se reklo na pr.: *zacijelo* se nadam, da ćete sjutra doći — ili: nadam se, da ćete *zacijelo* . . . —?

312. Potvrđuje li narodni govor namještaj prijedloga *radi*, kaki je u ovim primjerima: kad tko *šale radi* govori; — vjeruju *vašega radi pomilovańa; — ńihovijeh molitava radi —?*

313. Dolazi li gen. poses. prije svoje imenice? govori li se na pr. *ńe brat* (mj. *ńezin* brat), *ńe* ļepota —? Ima li potvrdā za namještaj kao u primjeru: čuvaju ovce, kao što se pjeva, da ih je čuvao *trojanskoga kraļa sin Paris —?*

314. Govori li se: ne bojim *ga se* — ili: ne bojim *se ga*, nijesam *je se* ni dodio — ili: nijesam *se je* . . . —?

315. Govore li se gdjegod glagolske enklitike *sam, si, smo, ste, su; ću, ćeš, će, ćemo, ćete, će; bih* i t. d. iza zamjeničkih? govori li se na pr.: ja *ti sam* rekao (kao: on *ti je* rekao); — on *mi će* dati; — on *mu bi* dao —?

316. Čuje li se na pr.: on *je se* uplašio — mjesto: on *se je . . .?*

317. Koliko se namještaj enklitika u kajk. i čak. narječju razlikuje od namještaja u knjiž. govoru?

318. Uzima li se u kajk. narječju ortotoničko 3. sg. prez. *je* mjesto enklitičnoga i meće li se na početak rečenice kao u primjeru: *je bil* došel (mjesto: *bil je* došel)? — Upotrebļavaju li se tako i druga lica? Meću li se tako i kraći zamjenički oblici?

Govore li kajkavci i na pr.: *se je* zablisnulo? — Govore li čakavci na pr. *sẽ sȁńat* mjesto *sańati se?*

319. Govore li kajkavci: *sem ne, si ne* prema štok. *nijesam, nijesi . . .?* bi li kajkavci rekli na pr.: ja *sem* tam *ne*[1] bil —?

[1] Izgovara li se tu *ne* drukčije nego u svezi: *ne bu?*

— Bi li kajkavac rekao i na pr.: *ne* ju *je* štel zbuditi (mjesto: *ne* ju štel . . .)?

Sintaksa dijelova govora.

Imenice.

320. Kako bi bilo običnije: otidu *svojim kućama* — ili: otidu *svojoj kući*; — pruže jedan drugome *ruke* — ili: . . . *ruku*; — otiđu kimajući *glavama* — ili: . . . *glavom* — i dr.? (Ispor. Maretić Gram. § 456c).

Pridjevi.

321. Koliko se pridjevi upotrebljavaju mjesto imenica? Kako se na pr. u čak. narječju upotrebljava pridjev *mladi* (i f. *mlada)?* — Govore li kajkavci *novi* mjesto *novčić?*

322. Kaže li se: nekakav *bogat* čovjek — ili: nekakav *bogati* čovjek —? (Ispor. Maretić Gram. § 463b).

323. Ima li primjerā, kao što je ovaj: ovaj je *antihristov* (mjesto *antihrista)*. za koga čuste da će doći. (Ispor. Maretić Gram. § 464b.)

324. Govori li narod komp. *češće* (na pr.: *češće* sam mu govorio) mjesto *često?*

Zamjenice.

325. Čuju li se u narodu primjeri kao: ovaj ću nož kupiti *za me* (mj. *za se)*, a ovaj za te —; to smo kupili *za nas* —*?*

326. Upotrebljava li se *svoj* mjesto *ńegov* i izvan događaja, gdje *svoj* znači koliko „*vlastit*"*?* (Ispor. Maretić Gram. § 468a).

327. Upotrebljava li se *čiji* onako, kako nas gramatika uči?

328. Jesu li obični primjeri kao: lopata, *što* se žito vije (mjesto: . . . *što* se *ńome* . . .)*?*

Dolazi li u kajk. i čak. narječju u takim primjerima *kaj* i *ča?*

329. Upotrebljava li se *taj* kao neka vrsta člana? čuju li se primjeri, kao što je na pr. ovaj: onda je rekla *ta ńegova* žena (govor je o jednoj ženi)?

Brojevi.

330. Čuje li se gdjegod *oba* (mjesto *oboje),* kad se govori o licima različna roda (ili o djeci)?

331. Čuje li se u čak. govorima *jedan* u primjerima, kao što je ovaj: *jedan drugi* čovik ne bi to učinil —?

Glagoli.

332. Jesu li obični glagoli: *sići se, sumńati se, vjerovati se?* — Govore li kajkavci: *leči se, sesti se; plakati se, spočiniti se, zahvaliti se* i dr. i bez *se?* — Govori li čakavci *se* uz glagole: *sest, sańat, stat, tonut* i dr.?

Govori li se na pr. *razgovarati* mjesto *razgovarati se?*

Prilozi.[1]

333. Govore li štok. *van* i *vani* (mjesto *napolje* i *napolju*)? govore li *van* i na pitańe 'gdje'? Govori li se *nadvor* (mjesto *napolje*)?

334. Govore li štokavci *unutra* i na pitańe 'gdje'? Govori li se *unutri* na pitańe 'gdje'?

335. Govore li kajkavci *domov* ili *domom?* Govori li se gdjegod *dolov?*

336. Govore li kajkavci *čudaj* (mjesto *čudo*) 'mnogo'?

Kako se uopće izriče pojam 'mnogo' i 'veoma'?

337. Govore li kajkavci priloge kao: *nablizom, nabrzom, nadalekom, nakratkom, naretkom, nasamom, naskorom* i dr.? Govore li i *pomalom?*

338. Govore li se izvan kajk. područja prilozi na *-oma (-ema)* kao: *posvema* (mjesto *posve*), *potpunoma* (mj. *potpuno*), *neprestanoma* (mjesto *neprestano*) i dr.? — Govore li kajkavci *(vu)darmo* 'badava'?

339. Ne govori li se i *pogotovo* (mjesto *pogotovu*), kao što se govori na pr. *odavno* (mjesto *odavna*)?

340. Znači li *sasma* 'veoma' ili 'posve'?

Kako kajkavci vele *posve?* Govori li se svuda u kajk. narječju u tome značeńu prilog *čisto?* Govori li se na pr. *čisto zmazan?*

341. Govore li štokavci *ća (tja, tija)* u značeńu ńem. 'weg' (na pr.: bježi *ća*)?

Prijedlozi.

342. Govore li se prijedlozi: *cjeć (ciješć), čelo, mimo, nakon, okrom, osjem* ili *sjem* (mjesto *osim*), *protivu, razma, van, unatoč; prez* (na pr.: kokoš nosi *prez dan*); *črez; proz; pri?*

Koje osobite prijedloge imaju čakavci i kajkavci? Govore li čakavci na pr. *poli?* govore li čakavci gdjegod *kon* (mjesto *kod*)?

[1] Ovdje su (i drugdje gdješto) metnuta neka pitańa, koja ne idu upravo u sintaksu.

Govore li kajkavci na pr.: *ober. odlog. vramen?* Govore li kajkavci *mimo* i *poleg* i kao priloge? čuje li se na pr.: prešel je *mimo;* — i on je bil *poleg —?*

343. Slažu li se svi prijedlozi onako, kako gramatika uči? slaže li se na pr. *mimo* svuda s ak.?

344. Je li obična služba prijedloga kao u primjerima: razgovarao se s ńim *od svašta* (mjesto *o svačem);*[1] — uhvati kurjak kozu, koja je bila legla na kraju *osim ostalijeh koza;* — postao je nevaļao *mimo sve ostale ļude;* — *u jedno oko* slijep; — oni misle, da će *za mnoge riječi svoje* biti uslišeni; — došla je *za koritom* (mjesto: . . . *po korito)* — i dr.? — Govori li se: *zaboraviti na koga* (mjesto *zaboraviti koga* ili *za koga)* i *čekati na koga* (mjesto *čekati koga)?*

Govore li kajkavci *k* u primjerima kao *k Božiću (: o Božiću)?*

Govori li se na pr.: to je *od brata* dijete (mjesto *bratovo);* — to je *od ńega* (mjesto *ńegovo)* — i dr.?

Je li obična poraba prijedloga *za* kao u primjeru: ide *za Kotor* (mjesto *u Kotor)?*

Koliko se u kajk. i čak. govorima čuje *za* uz infinitiv?

Govore li kajkavci i čakavci i *bez (brez, prez)* uz *da?* čuje li se u kajk. narječju na pr.: odišel je, *brez da* je rekel . . . —? — Čuje li se u čak. narječju *prez* i uz infinitiv kao u ovome primjeru: šal je ća *prez reć* nikomu niš —?

345. Upotrebļavaju li se prijedlozi za naznaku mirovańa i kretańa kao u kńiževnom govoru? Ima li potvrdā za primjere kao: idem *kod ńega;* — stoji *na Cetińe* (mjesto *na Cetińu)* — i dr.?[2]

Veznici.

346. Govore li štokavci: *bo, ipak, budući da; el, eli, jel* (na pr.: pazi, *jel* ću te udariti — mjesto: . . . *jer . . .)?*

Koje veznike imaju čakavci i kajkavci? — Govore li kajkavci *kaj* i kao veznik? u kojim značeńima?

347. Izostavļa li se obično u čak. govorima *li* u primjerima kao: *si* mu rekal?

---

[1] Prijedlog *od* mjesto *o* dolazi osobito često u kajk. govorima, gdje se čuje na pr.: *pripovedati od česa, seńati od česa* i dr. Govore li kajkavci u takim primjerima i *o?*

[2] Govori li se tako na pr. i: *gdje* (mjesto *kamo)* ideš; *onamo* (mjesto *ondje)* je duboko — i dr.?

348. Govori li se *da* i u uzročnoj službi (na pr.: rasrdio se, *da* nijesi došao)?

Upotrebļava li se *da* bez potrebe u kajk. narječju kao u primjerima: ona ga je pitala, *da* bi *li* on znal; — ona ga je pitala, *da kaj* je fčera delal; — on je rekel, *da* se nečem kupati — i dr.?

349. Govori li se *te* kao čisti posļedični veznik? bi li se reklo na pr.: tako je osiromašio, *te* je morao prositi po selu —?

350. Govori li se *dok* u uzročnoj službi (na pr.: kriv je, *dok* šuti; — on zna, *dok* je bio ondje)?

351. Može li se *nego* uvijek upotrijebiti iza komparativa? govori li se na pr.: on je *veći nego ja* (mjesto: ... *od mene)?* — Govore li kajkavci u takom slučaju *kak (kakti)?*

Sintaksa padeža.

352. Bi li gdjegod narod rekao na pr. Kata *Dimić* (mjesto: Kata *Dimića, Dimićeva, Dimićka)?*

353. Govori li se gen. prezimena na *-ić* mjesto pridjeva na *-ićev?* Jesu li obični primjeri kao: kod *Dobrilovića* kuće —?

354. Govore li kajkavci svuda na pr.: ne mrem ti *nikaj bolšega* dati —?

355. Dolazi li uz glagole kao: *gledati, slušati, tražiti, čekati, pitati* i dr. gen. mjesto ak.? Govori li se na pr.: *gledati djevojaka, slušati matere, pitati žênē* i dr.?

356. Je li u primjerima kao: *tih novaca* ne smijem potrošiti (gen. uz infinitiv, koji je zavisan o zanijekanom glagolu) običniji gen. ili ak.?

357. Govori li se uz neke prijedloge gen. pl. mjesto lok. pl.? govori li se na pr.: u nas ide svijet najviše *u ȍpanūkā* (mjesto: *u opancima)?*

358. Je li običan dat. u predikatu kao u primjerima: ali mu najprije treba postradati i *okrivļenu* biti; — koliko je dobro *bogatu* biti — i dr.?

359. Čuju li se gdjegod u narodu primjeri kao: *čovjeka se poznaje* po očima (mjesto: *čovjek se poznaje . . .)?*

360. Govori li se u čak. narječju lok. bez prijedloga? — U govorima, gdje se čuju primjeri kao: on je *Seńi* (= u Seńu) treba paziti, nije li se prijedlog izgubio.

361. Dolazi li u kajk. narječju instr. bez prijedloga?

Koliko se za izricańe sredstva upotrebļava nepotrebno *s* u čak. i štok. govorima?

Sintaksa glagolskih oblika.

362. Koliko se u kajk. narječju upotrebljava prez. trenutnoga glagola za futur u nezavisnoj rečenici? Može li se prez. trenutnoga glagola zamijeniti uvijek svezom *budem* + ptc. preter. akt.?

363. Govori li se prez. s prijedlogom *uz* u zavisnim rečenicama mjesto futura II. kao u primjeru: blago vama, ako vas *uzasramote* i *usprogone* —?

364. U kojoj se službi govori aorist? Čuju li se primjeri kao: pomozite nam, *izginusmo;* — ako *poginuh*, pomeni me — i dr.?

365. Dolazi li imperativ u pripovijedanju? (Ispor. Maretić Gram. § 591.)

366. Čuje li se sveza: *budem (sa)čuvao* mjesto *(sa)čuvao sam*? Čuju li se primjeri kao: da me *budeš* za Ivana *dala*, sad bi ono moji svati bili —?

367. Govore li kajkavci svezu: *budem* + ptc. preter. akt. i u primjerima kao: pazi, da se ne *buš plakal;* — pazi, da ne *buš opal* — i dr.?

368. Govore li kajkavci svezu: *budem* + ptc. preter. akt. za pravu zapovijed? Čuje li se na pr.: *buš išel!* mjesto *idi!* — Čuje li se tako i za zabranu? Govori li se na pr.: *ne buš išel!* mjesto: *ne idi!* —?

369. Ima li potvrdā za svezu: *budem bio (sa)čuvao?* Govori li li se, kao što je u ovome primjeru: ne znam, gdje je koń; da ne *bude bio ostao* na livadi —?

370. Je li obična sveza: *bio bih (sa)čuvao?* Govori li se na pr.: da sam imao, *bio bih* ti *dao* —?

371. Čuje li se u štokavaca sveza: *šćah* + inf. kao u primjeru: riječima iz Staroga Zavjeta nagovješćuju, što *šćaše biti* u Novome —?

372. Govori li se sveza: *bio* + inf. kao u primjeru: *bio* ranije *doći* (= imao si . . .)?

373. Može li doći inf. uz glagole kao *zakleti se* u primjeru: *zakleo se* vina *ne piti* (mjesto: . . . da neće vina piti)?

374. Bi li kajkavci upotrijebili inf. i u primjerima kao: *vidi* jednu guju *ležati* (prema štok. . . . *gdje leži)?* — Bi li čakavci rekli na pr.: si ga čul *govorit* —?

375. Koliko se inf. zamjenuje rečenicom sa *da?* Govori li se na pr. i: ja *ću* danas *da odem* (mjesto: ja *ću otići* . . .)?

376. Je li obična služba glagolskih priloga kao u primjerima: *idući on* kroz šumu ujede ga guja; — *došavši on* kući stane ga grditi ńegova žena —?

377. Dolaze li glagolski prilozi i u pas. značeńu kao u primjerima: on se može hvaliti *ne kudeći ńegova brata* (mjesto: . . . *ako se ne kudi . .*); — *ubivši careva namjesnika* nije se moglo više mirovati (mjesto: *pošto je bio ubijen . .*)?

378. Govore li se prilozi *budući* i *bivši* kao u primjerima: Josif *budući pobožan* i ne hoteći je sramotiti namisli Mariju tajno pustiti; — *nadvladan bivši* naskoro umre od žalosti —?

Govorni ogledi.

379. Dobro će biti, ako istraživači zabiļeže vjerno (t. j. sa svima glasovnim i akcenatskim osobinama) koji ogled iz govora svojega kraja, na pr. koju pripovijetku ili uopće štogod iz svakidašńega života, i da naznače, od koga su ńihovi ogledi (treba da spomenu i dob svojih ļudi). Za govorne oglede nijesu tako zgodne pjesme, koje su često donesene odrukud. Biļežeći pjesme treba paziti, ne utječe li pjevańe na kazivańe.

Rječničko blago.

380. U Vukovu se (ili u Ivekovićevu) Rječniku nalazi samo dio blaga našega jezika, i zato će svaki istraživač moći napabirčiti mnogo nezabiļeženih riječi. No istraživač neće nastojati samo oko toga, da skupi što više novih riječi, nego će paziti, kako je uopće sastavļen govorni rječnik u kraju, koji istražuje. Tako će istraživač paziti, čuju li se u ńegovu govoru i one riječi, kojima je Vuk naznačio područje, jer Vukova naznaka nije uvijek sasvijem vjerna. Tako na pr. uz riječ *crijèpña* meće Vuk naznaku „u C. G.“, uz riječ *cèduļa* „u vojv.“, uz *glad*, m. „u Dubr.“, uz *nàjmenīk* „u Dalm.“, uz *nàpršńāk* „u Lici“ i t. d., a sve se te riječi govore i u Slavoniji (i drugdje). Istraživač treba da spomene i to, ako koje obične riječi nema u ńegovu govoru. Za nauku bi bili veoma korisni potpuni rječnici pojedinih krajeva.

Istraživač treba da spomene i to, ima li koja riječ u ńegovu kraju drukčije značeńe nego u običnom knńiževnom govoru (ispor. na pr. značeńe glagola *pitati* i *praviti* u knńiž. govoru i u čak. narječju, *prositi* u štok. i kajk. narječju i dr.).

Popravci.

(Krupni brojevi naznačuju stranu, a obični naznačuju redak; d. znači odozdo, a g. odozgo.)

1. 5. d. doseļenici mj. doseljenici. — **2.** 4. g. čitańa mj. čitańja. — **2.** 6. d. *mjêstā* mj. *mjêsta*. — **3.** 4. g. *djetao* mj. *dijetao*. — **3.** 20. g. ne treba broja 3. — **6.** 20. g. *gost* mj. *grost*. — **8.** 13. g. treba: . . . i ispred čak. *ć* (na pr. u instr. sg. *košću*)? — Govore li čakavci i na pr. . . . — **11.** 14. g. 60. mj. 59. — **11.** 19. g. ne treba 60. — **11.** 1. d. gubļeńe mj. gubļene. — **14.** 6. g. *prègibak* mj. *prègíbak*. — **17.** 2. d. *lètēći* mj. *lètéći*. — **21.** 12. g. *pitańa* mj. *pitańe*. — **26.** 6. d. *starima* mj. *starina*. — **29.** 10. d. *trïsta* mj. *trïsto*.

*

Biļeška. Kako piscu ovoga nacrta nije bilo povjereno, da izradi potpunu osnovu za sabirańe osobina naših govora, nijesu u ovaj kratki nacrt ušla osobita pitańa za naše krajńe jugoistočne govore.